

**Той, хто
пробудив
львівських
левів...
Чит. с.10-11**

**Особняк
\$ 60 000
Щочетверга с.12**

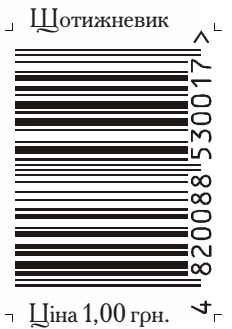
Програма доступного житла компанії «Еко-Буд»

Добрий ранок! да й дже ст найцікавішої інформації та аналітики

ТЕЛЕ
РАДІО
ІНТЕРНЕТ

НОВИНИ

№5
(105),
7—14
ЛЮТОГО
2008р.

Існує досить світла для тих, хто хоче бачити, і досить мороку для тих, хто не хоче. Б. Паскаль

**Президент України Віктор
Ющенко та Генеральний директор
Світової організації торгівлі
Паскаль Ламі підписали Протокол
про вступ України до СОТ**

ДОВІДКА

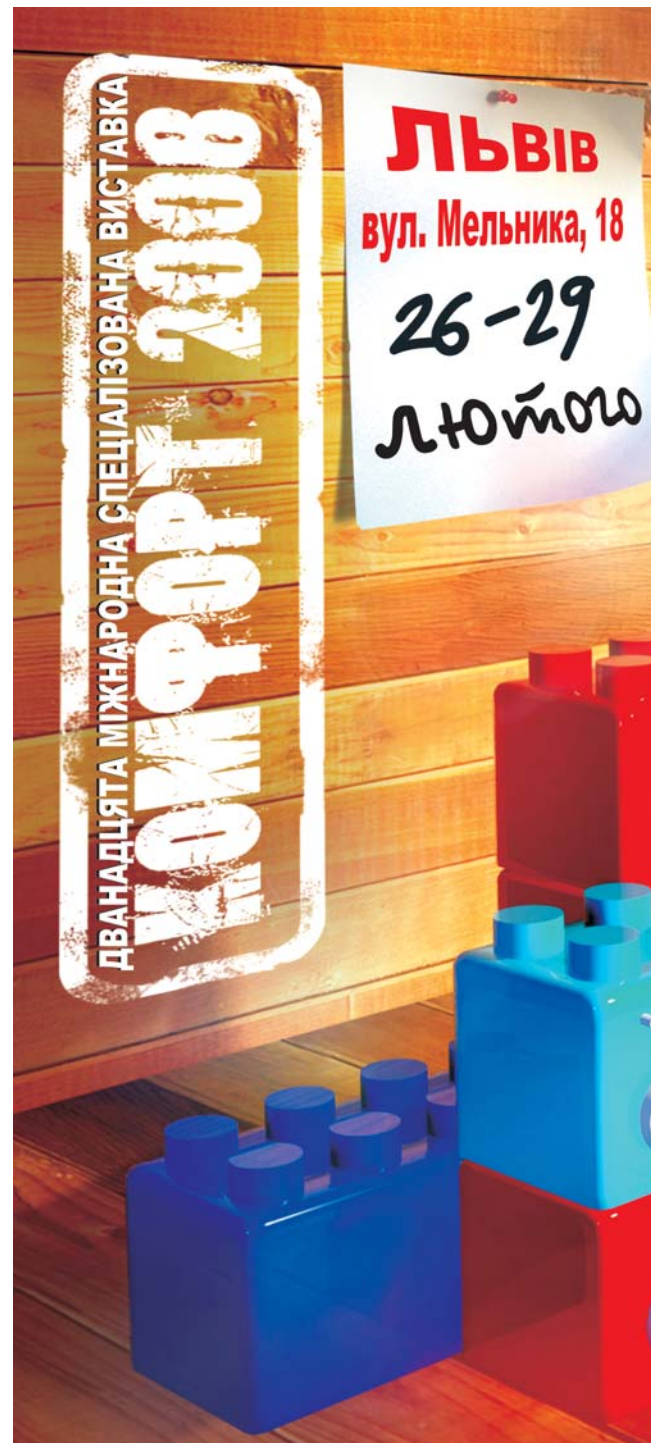
Процес вступу України до системи ГАТТ/СОТ розпочався 30 листопада 1993 року, коли до Секретаріату ГАТТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі) було подано офіційну заявку Уряду України про намір приєднатися до ГАТТ. Робочу групу з питань розгляду заявки України було створено 17 грудня 1993 року. Наступним кроком, відповідно до процедури приєднання, стало подання в червні 1994 року Меморандуму про зовнішньоторговельний режим України на розгляд Робочої групи.

У 1997 році розпочалися двосторонні переговори про доступ до ринку товарів і послуг з країнами-членами Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ. З початку переговорного процесу щодо вступу України до СОТ проведено 17 офіційних засідань цієї Робочої групи. Загалом переговорний процес вступу України до СОТ передбачав дві головні складові: завершення двосторонніх переговорів з доступу до ринків товарів та послуг з країнами-членами Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ (РГ) та гармонізацію законодавства України відповідно до вимог угод СОТ.

В частині законодавчого забезпечення процесу вступу України до СОТ Верховною Радою України протягом 2005 та 2006 років в цілому було прийнято 38 Законів України, у тому числі 22 – у 2006 році. У грудні 2006 року зазначені закони представлені на розгляд Робочої групи. Крім того, 31 травня 2007 року ВРУ прийняла пакет з 11 законів здебільшого технічного характеру. З їх прийняттям Україна виконала свої зобов'язання з інтеграції в зазначену міжнародну організацію. На сьогодні процес розробки та прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на забезпечення імплементації законодавства, прийнятого з метою вступу України до СОТ, майже завершений.

16 січня 2008 року у Лондоні відбулися переговори української урядової делегації з Комісаром з питань зовнішньої торгівлі Європейської Комісії П. Мендельсоном щодо врегулювання питань експортних тарифів з ЄС. За підсумками переговорів сторони досягли компромісу з питання, яке тривалий час залишалося неврегульованим між Україною та ЄС і затримувало завершення процесу вступу нашої країни до СОТ, а саме – питання експортних тарифів. Україна погодилася обмежити кількість існуючих експортних мит на визначений перелік товарів, а також не підвищувати їх у майбутньому. Таким чином, було усунуто останню перешкоду на шляху вступу України до СОТ. Під час останнього засідання Робочої групи (25 січня 2008 р., м. Женева) було затверджено Звіт Робочої групи і передано його на розгляд Генеральної Ради СОТ. Таким чином Робоча група завершила свою роботу.

Пакет документів (Протокол про вступ України до СОТ разом із додатками до нього) має бути ратифікований ВР України до 4 липня ц.р., про що українська сторона повинна нотифікувати Секретаріат СОТ. Через 30 днів після офіційного повідомлення про ратифікацію Генеральна Рада СОТ оголошує про набуття Україною повноправного членства в організації.

- Опалення
- Водопостачання
- Кліматизація
- Енергозбереження

Спеціалізовані експозиції:

Науково - практичний семінар
«Екологія•Економія•Комфорт»
Міжнародна конференція
«Екологічне житло, побут,
довкілля - технології,
матеріали, виробництво»

Організатор:

e-mail: info@ri.lviv.ua

Дирекція:
ВІСТАВКОВЕ БЮРО
ЕКСПО
БІЗНЕС СЕРВІС

Виставкове бюро «ЕКСПО БІЗНЕС СЕРВІС»
тел./факс: (032) 240-30-70, 240-30-71, 240-33-43
e-mail: bs@expo.lviv.ua www.expo.lviv.ua

Церемонія підписання Протоколу відбулася у вівторок у Женеві

«Це великий історичний день для України, української нації, і я хотів би привітати з цим, перш за все, український народ», – сказав Віктор Ющенко після церемонії підписання. Президент України наголосив, що для вступу України до СОТ доклали значних зусиль різні сторони. Він, зокрема подякував Генеральному директорові СОТ Паскалю Ламі, усім країнам-учасникам СОТ, робочій групі з питань розгляду заявки України, українській делегації. В. Ющенко підкреслив, що протягом особливо останніх двох років була зроблена «неймовірна титанічна робота» для вступу України до СОТ. «Всім дякую за

підтримку, досягнуті компроміси і велике порозуміння», – сказав він.

У свою чергу, Генеральний директор СОТ П. Ламі, вітаючи Україну з сьогоднішньою подією, наголосив, що сьогодні був підписаний «великий документ, який є результатом важкої роботи». «Робота була зроблена добре», – підкреслив він. «Ви потрібні нам, потрібні ваші знання та досвід», – також відзначив Генеральний директор СОТ.

Прес-служба Президента України Віктора Ющенка
president.gov.ua

Соломія СКОРИК Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ

Що СОТ прийдешній нам готує?

Економіка України не зазнає шоку від вступу до Світової організації торгівлі: споживачі виграють, доля потужних експортерів — у їхніх руках, а галузі, які підтримувала держава, мусять вчитися працювати на ринку

До Верховної Ради йде черговий фоліант обсягом понад півтори тисячі сторінок — саме так виглядає угода нашої країни зі Світовою організацією торгівлі (протокол про вступ було підписано вчора в Женеві за участю Президента Ющенка). Дві третини сторінок — це зобов'язання нашої країни перед СОТ, решта — правила організації, які погоджується виконувати Україна. Депутати мають пікроу, аби уважно прочитати товстий том та остаточно вирішити, підходять нам такі умови чи не дуже. Поки народні обранці готуються розглядати документи, «УМ» вирішила відповісти на деякі питання.

Колись ми дізнаємося, що підписали

Власне, нас могли прийняти ще до кінця минулого року. Але Європа висунула додаткові умови, насамперед про експортне мито, і Україна почала завзято торгуватися. Що, враховуючи міжнародний досвід, є цілком правильним рішенням: країни, які наполегливо відстоювали національні інтереси, «вибавили» пільги, продовжували для себе перехідний період перед запровадженням невідгідних законів, у результаті виграли найбільше. Ті ж держави, які задіяли великої мети погоджувалися на будь-які умови (яскравий приклад — Киргизстан, що першим серед пострадянських республік увійшов до СОТ), у результаті програли.

Незважаючи на те, що практично всі останні уряди одностайно твердили: «Вступ до СОТ — наша стратегічна мета!», депутатам доведеться багато попрацювати. На нинішній день вищепрої інформациі на тему «Що ж саме ми підписали у Брюсселі?» немає. Адаже всі застереження на полях двосторонніх угод із країнами-членами є конфіденційними. А чорт, як кажуть, часто ховається у дрібницях.

За офіційною інформацією Міністерства економіки, вже після вступу Україна мусить ухвалити цілих одинадцять законів і нормативних документів. Йдеться, насамперед, про експорт соняшнику, чорних і кольорових металів, шкірсировини й худоби. Саме ці пункти стали каменем спотикання у розмові з євросоюзівськими чиновниками наприкінці грудня минулого року. Та наша делегація зуміла домовитися про перехідний період, який діятиме від двох до п'яти років.

Металурги, звичайно, — наша надія, але...

За словами фахівців, керівника Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Ігоря Бураковського й експерта Вероніки Мовчан, економіка України від вступу до СОТ загалом виграє. Найбільшу можливість для розвитку отримають металургія та хімічна промисловість: зростання випуску продукції у цих галузях може становити двадцять (!) від-

сотків. Логіка тут зрозуміла — вітчизняне «залізо» та хімічна продукція користуються попитом за кордоном, а вітчизняні виробники, особливо сталевари, успішно конкурують із західними промисловцями, продаючи свій товар значно дешевше. Світові компанії воюють із нашими доволі жорстко — переважно ініціюючи антидемпінгові переслідування, які мають на меті закрити українцям вихід на ринок. Кількість таких справ, якими постійно займаються закордонні суди, зазвичай вимірюється десятками. Тож металурги сподіваються, що СОТ покладе край цьому безміру. Втім, на думку експертів, вони занадто великі оптимісти: антидемпінгові розслідування зі вступом України до СОТ не зникнуть як явище, але «підслідним» з'явиться додаткова можливість подавати апеляції та, можливо, вигравати деякі справи.

Інші експерти оцінюють вітчизняний хімічно-металургійний потенціал значно скептичніше. Мовляв, СОТ добряче допомогла б цим галузям 5–7 років тому. Нині ж ринкова кон'юнктура доволі несприятлива: світові ціни на метал поки що не зростають, а масований вихід на ринок китайських металургів може призвести тільки до зворотного процесу. Українські заводи вже давно не модернізували, енергоносії дорожчають постійно — це значить, що конкурувати з грандами нам стає все важче. І нарешті, остання новина — металурги заявляють, що зіткнулися із нестачею сировини: коксоване вугілля, яким славився Донбас, тепер доводиться закуповувати за кордоном. Найбільша проблема хімічних заводів — подорожчання російського газу, адже енергоносії найбільше впливають на ціну продукції. Сподіватися нині, що ситуація з газом зміниться на краще, було б досить наївно.

Під землею — суцільний морок

Суміжна з металургійною галузь — вугільна — від вступу до СОТ може суттєво постраждати. Вільний доступ закордонних компаній на український вугільний ринок може означати колапс великої кількості вітчизняних вугільних шахт — насамперед, державних, які не можуть, не вміють і не звикли конкурувати. Певним

захистом «вугільних флагманів» можуть бути хіба що довгострокові угоди з партнерами про постачання сировини, але це надто вже ненадійний та недовготривалий бар'єр.

Приватні шахти, які досягли відповідного рівня рентабельності, теоретично, могли б навіть експортувати своє «чорне золото». Втім українське вугілля переважно неякісне, з домішками. У такій ситуації за кордон поїде тільки найкраща сировина, а вітчизняним споживачам залишиться сміття. Або імпорт. В обох випадках удар по галузі доволі відчутний.

Третя проблема шахтарів — перевезення. Уряд стимулює експорт коксу тридцятивідсотковою знижкою на перевезення залізничним транспортом. СОТ може заявити, що така допомога називається «експортна субсидія», і ліквідувати її компенсаційними доплатами.

Село неначе погоріло

Серед проблемних галузей — харчова, деревообробна та целюлозно-паперова промисловість, рибне господарство. Саме у цих напрямках вітчизняний виробник уже давно поступається позиціями імпортерам. І якщо ринок відкриють — відповідно до СОТ-івських угод, — нашим треба буде докласти титанічних зусиль, аби вижити. Та чи не найбільше питань викликає ситуація у сільському господарстві та агропромислому комплексі: будь-яка криза тут може викликати серйозні соціальні наслідки у традиційно аграрній Україні. Тим паче що майже третина підприємств АПК збиткові вже нині.

На думку міністра аграрної політики України Юрія Мельника, насамперед можуть постраждати цукрова і молочна галузі, а також виробництво овочів: дрібним виробникам буде важко досягти потрібних стандартів якості для експорту продукції. «На сьогоднішній день українська молочна галузь не готова до роботи в СОТ», — вважає президент Спілки молочних підприємств України Лідія Карпенко. За її словами, в Україні низька якість молока, майже всі вимоги до молочної продукції поступаються міжнародним, тому говорити про вихід на західний ринок, м'яко кажучи, передчасно.

Закриття принаймні двадцяти цукрових заводів прогнозує генеральний директор асоціації «Укрцукор» Микола Ярчук. «Цукрова галузь існує тільки завдяки державному регулюванню, яке ми маємо сьогодні», — переконує Андрій Ярмак, керівник проекту «Агроогляд: овочі та фрукти». Для селян вирощувати цукровий буряк не так уже й вигідно — значно більший прибуток дають олійні, зернові культури чи плодощовеча продукція. Крім того, цукровий буряк — одна із найбільш енергомістких культур. Прихована СОТ-івська пастка для буряківників — навіть найефективніші господарства не можуть перемогти в «економічній битві» із дешевою цукровою тростиною. Якщо тростину ввезитимуть до України без обмежень, цукрозаводи проіснують недовго.

«Щоб забезпечити країну цукром, достатньо чотирьох-п'яти потужних сучасних підприємств. А решта цукрових заводів заробила б значно більше грошей, якби влаштувала екскурсії. Адаже це одні із найстаріших підприємств у світі. Зараз вони працюють декілька місяців на рік, а це не робота для людей і не прибуток для власників», — переконаний експерт.

Цікавий нюанс: у 1,4 мільярда гривень оцінив збитки аграріїв заступник міністра АПК Юрій Лузан у випадку, коли Верховна Рада ухвалить зміни у нарахуванні податку на додану вартість — у зв'язку зі вступом до СОТ. «Україна взяла зобов'язання перед СОТ привести у відповідність оподаткування. Але введення двадцятивідсоткового податку спричинить втрати для аграріїв», — відзначив Юрій Лузан. За його словами, цей законопроект може набути чинності з 1 квітня. «У цьому випадку втрати аграріїв компенсуватимуть за рахунок дотацій із загальнодержавного бюджету. Незалежні експерти вважають, що при використанні дотацій виробникам м'яса та молока буде багато «кривих» схем, таких як несвоєчасна оплата населенню», — сказав заступник міністра.

Ложкою меду в бочці дьогтю можуть бути експортні перспективи українських аграріїв. Такої ж думки дотримується міністр Юрій Мельник. «Вступ до СОТ — це великий шанс для країни заробляти на світових ринках, де по деяких позиціях утворився дефіцит», — зауважив він. Йдеться насамперед про експорт зернових (шоправда, через недостатній врожай минулого року продаж їх за кордон обмежив ще уряд Віктора Януковича), олійних та енергетичних культур. Експерти заяв-

ляють, що нині селяни зможуть заробити на цьому на 5–15 відсотків більше, ніж торік. Головне тепер — аби вродило.

У харчовій промисловості позитивними фінансовими результатами не можуть похвалитися сорок відсотків підприємств. Якщо на ринку з'явиться більше дешевої імпортової продукції, українські харчовики будуть змушені і далі знижувати рентабельність, а також запроваджувати нові стандарти. Іншими словами, після вступу до СОТ — це потенційні банкрути.

Шок ми прожили — і не помітили

Натомість виграють пересічні українські споживачі, які зможуть придбати дешеві імпортові товари — відкритий ринок цьому сприятиме. З'являться передумови, аби українці змогли користатися із доступних послуг: дешевих авіаквитків (із Варшави до Лондона можна долетіти за 20 англійських фунтів — 200 гривень). Україна, попри візовий режим, є перспективним ринком для бюджетних переміжників, доступних банківських кредитів (великі західні банки, що захочуть завоювати наш ринок, матимуть фінансову змогу демпінгувати), вигідних страхових полісів від солідних гравців європейського ринку (бум укрупнення страхових компаній кінця минулого року свідчить, що ринок готується протистояти «вторгненню»). Якщо у нас запровадять ринок землі, в Україну можуть прийти європейські будівельні компанії, які зводитимуть квадратні метри значно дешевше.

«Я хочу зазначити, що все, що повинно було відбутися у зв'язку зі вступом України до СОТ, уже відбулось. Конкуренція посилюється, і вона ж прирівняє ціни української продукції до світових», — відзначає Наталя Ясько, директор Українського центру міжнародної інтеграції. Там, де наші ціни трохи вищі, наприклад, внутрішні ціни на цукор, то вони знизяться. А там, де нижчі за світові, зростуть. Тож відкрита економіка приведе до того, що вона сама відрегулює ці ціни. Шоку не буде. «Країни-члени світової організації є і бідніші, ніж Україна. І там усе вирішує власник, а не держава. Хоче — засіває поля, хоче — не засіває. Звичайно, держава повинна створювати усі можливості для людей, які живуть на селі, створювати їм нормальні умови для бізнесу», — відзначила експерт.

umoloda.kiev.ua

Віктор Чивокуня

Війна за Ощадбанк – війна за президентство

Виплата компенсацій внесків до Ощадбанку стала найуспішнішим проектом уряду Юлії Тимошенко. Кожна нова тисяча гривень, отримана в ощадній касі, зміцнює електоральну підтримку БЮТ. Зрозуміло, що така діяльність стала черговим майданчиком конфлікту між керівництвом секретаріату президента та Тимошенко. Прем'єр почала засвоювати лаври людини, яка вперше за сімнадцять років взялася розв'язувати це питання. Водночас очевидно, що спосіб погашення заборгованості було обрано економічно ризикований, а процедурно – принизливий для громадян похилого віку, які складають основну масу учасників черг у Ощадбанках.

Юлія Тимошенко має бути безмежно вдячна політтехнологу, який порадив їй виголосити передвиборчу обіцянку та повернути внески «Ощадбанку». Цікаво, що на старті виборчої кампанії БЮТ не було жодних згадок про це. Немає такого зобов'язання і в офіційній виборчій програмі блоку, яка подавалася до Центрвиборчкому.

Замість цього Тимошенко підписувала угоди з бізнесменами, лікарями, вчителями і навіть футболістами, намагаючись пропагувати складний для сприйняття пересічним виборцем продукт «Український прорив».

Однак 8 вересня в Херсоні Тимошенко заявила, що бере «сенсаційне» зобов'язання – протягом двох років після приходу до влади повернути всі заморожені вклади Ощадбанку.

Тут же Тимошенко, очевидно, для більшої значущості додала, що, виявляється, розрахунки цієї операції команда БЮТ провела протягом останніх півроку.

Якби це справді було так, то виборча обіцянка отримала би статус офіційної.

За словами джерел в оточенні Тимошенко, її потужні політичні інстинкти зіграли їй добру службу. Бо приблизно в цей же час уряд Януковича готував рішення про збільшення компенсаційних виплат, однак не наважився ухвалити постанову.

Тому цілком вірогідно, що

Тимошенко, дізнавшись про існування такої ініціативи, взяла її на озброєння.

Після призначення прем'єр-міністром Тимошенко зробила компенсацію заощаджень головною програмою своєї діяльності. Так, в перший робочий день нового року Кабмін ухвалив постанову №1, якою було розпочато конвеєр виплат.

Неповного місяця було досить, щоб зрозуміти, що Ощадбанк не готовий до такої роботи. Але цього часу також вистачило, щоб люди оцінили вчинок Тимошенко. Її рейтинг, за внутрішніми даними БЮТ, почав рухатися вгору. А, враховуючи спільну електоральну базу Тимошенко і Ющенка, у показників президента почався період стагнації.

Це й стало політичним підґрунтям до рішення Ющенка взяти під свій контроль ситуацію з Ощадбанком.

Крім того, частина експертів виступила з критикою прямих виплат, оскільки вони:

Перше – розхитують інфляцію. Світовий банк змінив прогноз рівня інфляції в Україні за підсумками 2008 року з 9,6 до 13,8%. Прем'єр у свою чергу відповіла, що «всі прогнози завжди мають певну політичну складову» і нагадала, Світовий банк помилився у своїх коментарях напередодні глобальної фінансової кризи.

Друге – виплати компенсацій блокують роботу Ощадбанку за

іншими напрямками, які створюють дохід цієї все-таки комерційної, а не благодійної установи.

Так, з 10 по 20 січня збір комунальних платежів знизився на 34% – порівняно з другою декадою грудня. Сплата штрафів, податків та різноманітних державних мит за цей період впала на 45%, приріст депозитного портфелю знизився на 62%.

Нинішній менеджмент Ощадбанку пояснив це традиційними сезонними коливаннями, оскільки кінець грудня та початок січня країна проводить у режимі свят. Однак цей аргумент якщо і діє, то не повністю: в статистичних даних використані показники тих декад, коли новорічні канікули ще не почалися або вже закінчилися.

Третє – неорганізовані виплати знецінених заощаджень викликають психоз населення. Мав місце навіть летальний випадок у черзі за «своєю тисячею гривень», яка вже не знадобиться цьому вкладнику.

Четверте – в Ощадбанку спостерігаються звільнення працівників у зв'язку з понаднормовою працею. А, враховуючи нижчий рівень зарплат, порівняно з іншими банками, набирати новий штат з достатньою фаховою підготовкою буде непросто.

П'яте – пропозиція уряду зарахувати знецінені заощадження як взаємозалік за комунальні платежі призвела до зниження зборів квартплати та сплати за

спожиту електроенергію та воду.

Таких причин можна назбирати на окрему публікацію. Однак і відповідь Тимошенко має логіку: «Можна, хоч з усіма недоліками, але робити цю справу. А можна шукати причини не робити».

Зрештою, минулого понеділка Тимошенко відбула до Брюсселю, а її найближчий соратник Олександр Турчинов – на Банкову. Він представляв прем'єрку на шотландському обіді з президентом Ющенком і спікером Яценюком.

Те, що там відбулося, громадськості відомо у викладі газети «Комерсант».

«Как рассказали высокопоставленные представители коалиции, Виктор Ющенко потребовал уволить председателя правления Ощадбанка Анатолия Гулея. Господин Ющенко в качестве аргумента сослался на результаты проверки Ощадбанка Национальным банком Украины. Якобы НБУ обнаружил «многочисленные нарушения», о которых не мог не знать господин Гулей. Кроме того, президент заявил, что располагает информацией о «нецелевом использовании средств Ощадбанка» во время избирательной кампании. «Деньги направлялись на финансирование политической силы, представителем которой нет в этом зале», – заявил президент, дав понять, что речь идет о Партии регионов».

Жодних спростувань цієї інформації не сталося, а сама Тимошенко наступного ранку в Брюсселі фактично підтвердила вимогу президента про звільнення керівника Ощадбанку.

Прем'єр розуміла, до чого призведе відставка банкіра, який тримає на оперативному контролі процес виплат знецінених зао-

ощаджень. Це автоматично загальмує виконання урядової програми номер один.

Тому Тимошенко тут же в Брюсселі заявила, що переконали президента змінити гнів на милість відносно Анатоля Гулея.

Ще через день Тимошенко сказала, що факти порушень виявлені не були.

«Сьогодні я ознайомилась зранку з актами перевірки Ощадбанку Контрольно-ревізійним управлінням, Рахунковою палатою, Нацбанком. Я уважно вивчила всі висновки, і там жодного порушення Ощадбанку. І мені це дуже приємно», – заявила Тимошенко.

Ці слова прем'єр-міністра мали би викликати захоплення її діловими якостями. Наприклад, тільки перевірка НБУ нараховує 11 довідок, які складають собою папку завтовшки 4-5 сантиметрів, прочитання якої вимагатиме кількох годин.

«Українській правді» вдалося довідатися про суть документів, якими оперував Ющенко, і припустити, які саме пункти могли викликати президентський гнів і натяк на Партію регіонів.

Так, Служба безпеки України спрямувала на Банкову довідку стосовно персони Гулея. Основний акцент там було зроблено на його діяльності в першій половині 2000-х років. Тоді Ощадбанк перебував під проводом покійного олігарха Ігоря Плузнікова, а Гулей був одним із його топ-менеджерів.

Спочатку в 1999 році Гулей очолив філію Ощадбанку в рідній для Плузнікова Чернівецькій області, потім його перевели на заступника голови правління всього банку, ще пізніше – підвищили до посади першого заступника.

Закінчення на 5 с.

В інтерв'ю "УМ" голова секретаріату Президента розповів про роботу цієї структури після "сієсти", про "відсутність конфлікту" з Тимошенко і дівчинку, яку він удочерив

Закінчення на 8-9 с.

Леся ШОВКУН

Віктор Балого: «Президент ніколи нікому нічого не "обіцяє". Він вимагає»

«Сірий кардинал», «головний розрулювач схем в українській політиці» - як тільки не називають голову секретаріату Президента Віктора Балого. Сам Віктор Іванович запевняє, що «методи Медведчука» для нього неприйнятні, та й узагалі за Президента Ющенка про старі, «кучмівські» варіанти творення політики згадувати недоречно. У свої 44 роки Балого зробив блискучу кар'єру - а починав же з посади товарознавця в системі споживчої кооперації, на ноги ставав із фірмою "Барва". Відтоді в його послужному списку чимало "високих" місць роботи - мером рідного Мукачеве, головою Закарпатської облдержадміністрації, міністром надзвичайних ситуацій. Колись член СДПУ(о), тепер він робить погоду в "Народному союзі "Наша Україна" - минулого року був головою політради партії, зупинив падіння її рейтингу й передав у руки В'ячеслава Кириленка.

На Закарпатті про Балого розповідають легенди, і дізнатися, що з тих чуток правда, а що - ні, фактично нереально. Раніше на запитання журналістів він завжди відповідав охоче, а тепер, в іпостасі голови СП, інтерв'ю дає дуже рідко. "УМ" теж немало часу "полювала" за паном Балогою, а коли нарешті пощастило, довелося змиритися з тим, що на частину запитань відповіді були дані письмово - для економії часу.

Переваги проти ваг

Україна із Ющенком і Тимошенко подає наочний приклад того, яким чином могла б розвиватися Росія, якби розбудовувала свою демократію. Після дострокових парламентських виборів 30 вересня було потрібно менш як два з половиною місяці, щоб сформувати уряд на основі незначної парламентської більшості. Але новий коаліційний уряд на чолі з Юлією Тимошенко почав свою роботу амбіційно та обнадійливо.

Здобутки в царині економіки

Українська економіка перебуває в непоганому стані з темпом зростання у 7,3% минулого року. На фондовому ринку не відбувалося коливань протягом року, і він майже не постраждав під час кризи у січні. Найбільшим досягненням уряду стала готовність України приєднатися до Світової організації торгівлі на Генеральній раді СОТ у лютому. Через місяць після того як парламент ратифікує вступ, Україна стане повноправним членом СОТ. Це може збільшити темпи економічного зростання країни на один відсоток щороку.

Вступ України до СОТ - це спільне досягнення чотирьох останніх урядів. Останньою перешкодою на цьому шляху були претензії ЄС щодо експортних мит України, переважно на сталевий брухт. Це питання буде розглянуто під час переговорів щодо угоди про зону вільної торгівлі з ЄС, яку, вірогідно, буде досягнуто до кінця 2008 року.

Які всієї в регіоні, найбільше занепокоєння викликає висока інфляція, яка дедалі зростає. Минулого року ціни на споживчі товари збільшилися на 16,6%. Але досвідчений фахівець міністр фінансів Віктор Пинзеник негайно збалансував бюджет, зробивши його жорсткішим. На щастя, контроль над цінами та експортний контроль не обговорюються. Тимошенко заявляє, що вона зробила висновки зі свого попереднього прем'єрства в 2005 році.

Компенсувати заощадження громадян, які вони втратили на початку 1990-х через гіперінфляцію, протягом двох років - це обіцянка Тимошенко, яка викликала найбільше занепокоєння. На щастя, уряд звів ці компенсації до програми у 1,2 мільярда доларів, що становить менш ніж 1% від

ВВП. Гроші будуть розподілені швидко та еквівалентно.

Проти корупційних схем

Як і у всіх демократичних посткомуністичних країнах, корупція залишалася найбільшою проблемою під час виборчої кампанії. Діючи дуже розумно, Тимошенко зробила боротьбу з корупцією одним із ключових виборчих гасел. Щоб виконати цю обіцянку, вона діє швидко у трьох напрямках.

Найбільш явною корупція була в діях колишнього уряду щодо компенсації ПДВ експортерам із "відкатами" у 20-30%. Тимошенко призначила компетентного фахівця та колишнього міністра економіки Валерія Хорошковського главою Державної митної служби з метою вирішення цієї проблеми.

Проблема митниці, яку Тимошенко владнала у 2005 р., знову стала однією з головних складових корупції, тому Тимошенко готова повторити свій колишній успіх у цій сфері.

Найбільш складні корупційні схеми використовуються в газовій торгівлі, яку Тимошенко добре знає з часів, коли вона займалася бізнесом. Немає ніяких підстав для існування посередника "Росукренерго". Те ж саме стосується і "Укргаз-Енерго" (українська дочірня компанія "Росукренерго"). Явною метою існування цих двох непрозорих спільних підприємств є перекачування грошей на користь відомих росіян та українців. Ціна цього настільки велика, що українська державна нафтогазова компанія "Нафтогаз України" опинилася на межі банкрутства.

Нам не потрібно знати деталі, щоб розуміти, що необхідно щось робити. Тимошенко наблизилася до того, щоб прибрати ці неблагодіючі структури з укра-

їнської газової торгівлі. На щастя, голова "Газпрому" та вірогідний наступний президент Росії Дмитро Медведев дотримуються такої ж думки.

Земля, приватизація, прозахідна політика

Протягом останніх двох років Україна здійснила мінімум приватизацій. 18 січня новий український уряд опублікував перелік 19 державних компаній, які підлягають приватизації цього року. Загальна вартість акцій на продаж оцінюється приблизно в \$5 млрд. Важливо, що новий уряд відмовився від тактики свого попередника, який продавав дуже малі частки, натомість запропонувавши більшість акцій у трьох великих компаніях, включаючи "Укртелеком", українського монополіста наземних телефонних мереж.

Ріку рік Україна продовжувала дію мораторію на продаж приватної землі сільськогосподарського призначення, надаючи привілей тільки великим бізнесменам, які скуповували десятки тисяч гектарів. Новий уряд вважає, що термін для такого мораторію вже минув, він має намір швидко прийняти все необхідне законодавство для сприяння торгівлі землею.

Напередодні наступного саміту НАТО, який має відбутися у Бухаресті в квітні, Президент Віктор Ющенко, Тимошенко та спікер парламенту Арсеній Яценюк підписали заяву на План дій щодо членства (ПДЧ). Це стало певним сюрпризом, адже Тимошенко уникала цієї теми. Разом з членством у СОТ та договором про вільну торгівлю з Євросоюзом, ПДЧ, який може завершитись (або не завершитись) членством в НАТО, визначає тверду прозахідну зовнішню політику України.

Вивчені уроки

Найгіршим політичним заходом, до якого вдалася Тимошенко в 2005-му, була реприватизація. Але вона, здається, вивчила той урок, до цього часу утримує від такої дестабілізуючої політики.

Новий український уряд показав дуже вражаючий початок; є тверда надія, що далі буде ще більше. Одним із результатів останніх парламентських виборів стало те, що три основні партії досягли широкого економічного консенсусу щодо активізації ринку. Усі три є демократичними правоцентристськими партіями, що фінансуються великим бізнесменами, більшість із яких швидко оновлюється, оскільки ринкова цінність їхніх корпорацій збільшується з прозорістю та порядком.

Деякі з найбільших українських бізнесменів добровільно відмовилися від трансфертного ціноутворення та почали в повному обсязі сплачувати податки. Вони також виділяють значні ресурси на добровільні пожертвування, переважно в сфері освіти та охорони здоров'я. Та все ж одним із результатів скандалів із суміщенням бізнесової та політичної діяльності міністрами стало те, що бізнесменів майже немає в новому Кабінеті Міністрів.

Україна з самого початку страждала від конституційного безладу. Хоча конституція не змінилася, очевидно, що дещо змінилося на краще. Домінуюча опозиційна партія, Партія регіонів, створила тіньовий уряд. Два коаліційні партнери, Блок Юлії Тимошенко та "Наша Україна" Віктора Ющенка, поділили посади в Кабміні таким чином, що Тимошенко контролює всі призначення в економічній сфері, а "Наша Україна" контролює зовнішню політику, безпеку та культуру. Чіткий баланс влади між

Президентом та Прем'єр-міністром починає, схоже, виникати з їхнього постійного владного протистояння.

Очевидно, що через місяць ще занадто рано судити про дії нового уряду, але початок був справді вражаючим. Україна подає наочний приклад того, яким чином могла б розвиватися Росія, якби вона розбудовувала свою демократію та ринкову економіку через конкуренцію між олігархами, а не відмовлялася від демократії. Завдяки своїм більш радикальним ринковим економічним реформам у 1990-х Росія все ще користується перевагами кращого законодавства. Але навіть за таких умов, права власності в Україні сьогодні є більш безпечними, завдячуючи більшій прозорості демократії та системі стримувань та противаг.

(Стаття надрукована в газеті Moscow Times 30 січня 2008 року під назвою "Успішний старт нового уряду України")

Андерс АСЛУНД

**ПРО АВТОРА
Андерс Аслунд**

**Колишній шведський дипломат, нині - старший науковий співробітник Інституту міжнародної економіки ім. Петерсона (США), фахівець-політолог із питань Росії та України. Автор книги "Російська капіталістична революція: Чому ринкова реформа вдалася, а демократія провалилася". Підписант "заклику 115 атлантистів проти Путіна".
umoloda.kiev.ua**

Віктор Чивокуня

Війна за Ощадбанк – війна за президентство

Закінчення. Поч. на 3 с.

Однак тут на банківському небосхилі зійшла зірка Арсенія Яценюка, який увійшов до керівництва Нацбанку. Він підтягнув і свого друга дитинства Андрія Пишного, який також робив кар'єру в Ощадбанку під променями зірки їх земляка Ігора Плузнікова.

Яценюк вже тоді зарекомендував себе майстром інтриги. Він домігся зміни фаворитів. Пишний з кабінету директора департаменту відразу став першим заступником голови правління Ощадбанку. А його попередника Гулея відправили керівником Ощадбанку по місту Києву і області.

У довідці, яку СБУ підготувала для Ющенка, згадувалася діяльність Гулея в Ощадбанку саме в ті роки.

Єдиним суттєвим фактом з нинішнього періоду, на який СБУ звернула увагу – це оклад Гулея як голови правління Ощадбанку. Президент Ющенко мав підстави обурюватися – він як керівник всієї держави має офіційну зарплату в чотири рази меншу, ніж керівник державного банку.

Крім того, СБУ повідомила і про премію з шістьма нулями, яку Гулей нарахував собі за 2007 рік.

Сам нинішній керівник Ощадбанку в інтерв'ю «Українській правді» запевнив, що розмір його доходу відповідає всім нормативам цієї фінансової установи.

Хоча Анатолій Гулей назвав конкретні суми своєї зарплати «банківською таємницею» та попередив про судову відповідальність, ми вважаємо, що існує також і право суспільства знати цю інформацію. Крім того, і президент Ющенко, і прем'єр Тимошенко також неодноразово декларували, що доходи людей, причетних до державної діяльності, не повинні триматися в секреті.

Складно сказати, що мав на увазі глава держави, коли заявив на зустрічі з Турчиновим і Яценюком, що гроші Ощадбанку «направлялись на фінансування політичної сили, представителів котторой нет в этом зале».

У матеріалах перевірки, проведеної НБУ, президенту могли кинутися в очі прізвища двох людей з оточення Віктора Януковича – Прутнік і Борулько.

Їх родичі отримали величезні кредити в Ощадбанку, які, на думку НБУ, не завжди ретельно обслуговувалися Ощадбанком на предмет перевірки застави або формування резерву.

Як відомо, Едуард Прутнік є людиною з найближчого кола лідера Партії регіонів, а Павло Борулько працював помічником прем'єра Януковича. І, за деякою інформацією, ця людина є пле-

мінником генпрокурора Олександра Медведька.

Цікаво також, що, наприклад, дружина Прутніка взяла кредит в той період, коли Едуард Прутнік очолював наглядову раду цього банку. А Борулько на момент призначення до Януковича був радником Гулея в Ощадбанку.

Однак навіть у разі прискіпливого вивчення історій Прутніка і Борулька очевидно, що порушення носили нормативний, а не кримінальний характер. І ці люди є достатньо заможними, щоб дозволити собі кредити такого розміру.

В одній з довідок Нацбанку також згадується, що потенційні ризики ліквідності для Ощадбанку створюють наявні в його кредитному портфелі «концентрації».

І серед інших прикладів тут згадується «кредитна заборгованість найбільшої групи позичальників, які несуть спільний кредитний ризик – підприємств корпорації «СКМ» (Дніпроенерго, ДТЕК, Східенерго), яка складає 380 мільйонів гривень».

Утім, керівник Ощадбанку Гулей назвав ці підприємства сумлінними клієнтами, за право обслуговувати яких іде боротьба на ринку.

В принципі, крім перерахованого вище, в довідках немає інформації, яка мала би свідчити про особливі стосунки керівництва Ощадбанку і Партії регіонів.

Інші порушення в поточній діяльності Ощадбанку, перераховані в перевірках НБУ, не є чимось політично забарвленим чи екстраординарним.

Якби ревізори вважали роботу правління Ощадбанку непрофесійною або такою, що несе загрозу цій фінаустанові, НБУ міг би відразу запровадити тимчасову адміністрацію в Ощадбанку. Але таким правом НБУ не скористався, що може свідчити і про реальну оцінку знайдених порушень.

Справжні причини для відставки Анатолія Гулея у Банкової інші.

По-перше, у банківському середовищі давно вважається, що амбіцією Андрія Пишного є керівництво Ощадного банку.

До приходу Богатирьової Пишний був першим заступником секретаря Радбезу, зараз його понизили до рангу просто заступника.

Саме Пишний у другій половині 2007 року виступив з ініціативою перевірки Ощадбанку з боку НБУ.

По-друге, Гулей є чужим для секретаріату президента. Нинішній голова правління Ощадбанку прийшов на цю посаду

завдяки активності братів Ключевих в 2006–2007 роках.

Попередник Гулея Олександр Морозов, намагаючись запобігти цьому сценарію, навіть оголосив день боротьби з пацюками в центральному офісі Ощадбанку – щоб не дати провести засідання наглядової ради.

Закінчилося це безрезультатно. Гулей, який до затвердження на новому місці очолював ключевський «Актив-банк», став головою правління Ощадбанку.

Морозов не знайшов одностайних на Банковій у своїй боротьбі – більше того, тодішній заступник Віктора Балого Арсенія Яценюк підіграв Ключевим.

В обмін на це, за деякою інформацією, Ключеві начебто обіцяли Яценюку влаштувати Андрія Пишного головою «Укресімбанку». Однак вони змогли домогтися його призначення тільки першим заступником у цій, також державній, фінансовій установі.

Відставка Януковича наприкінці 2007 року не призвела до зняття керівника Ощадбанку, оскільки ця процедура проходить через наглядову раду, яка не змогла би ухвалити такого рішення.

Хоча серед членів БЮТ були претенденти на Ощадбанк, однак Тимошенко вирішила залишити старого голову правління.

За деякою інформацією, сталося це внаслідок домовленостей Тимошенко з Ключевими. Прем'єр-міністр, зрозумівши, що Балогатісно грає з Колесніковим, шукала альтернативні контакти в Партії регіонів. Тим більше що Ключева і Тимошенко об'єднує нелюбов не тільки до Колеснікова, але і до Юрія Бойка і його компаньйона Дмитра Фірташа.

Так чи інакше, однак Гулей після приходу уряду Тимошенко взяв до виконання її програму з повернення заощаджень.

А на Банковій, зрозумівши рейтингові наслідки цих дій прем'єрки, почали боротьбу з метою усунення голови Ощадбанку. Того самого, якого вони спільними зусиллями і привели на посаду.

За свідченнями джерел в секретаріаті президента, Віктор Балогатісно займається організацією месиджів у медіа про те, що Гулей є ставлеником Ключевих.

Крім того, в інтересах Балого послабити базу донецьких братів, зробивши таким чином корисну послугу своєму другу Борису Ко-

леснікову – конкуренту Ключевих всередині Партії регіонів.

По дорозі з Брюсселю до Києва на питання, чи бачить вона в спробах відставки Гулея ревності Банкової за лаври, які дісталися їй, Тимошенко відповіла у фірмовому стилі, хоча її справжні думки були зрозумілі.

«Ви від мене не почуєте радикальних заяв. Я буду виконувати всі зауваження секретаріату президента, його помічників, радників, помічників радників, але щоб уряд міг ефективно працювати і наводити лад в країні», – сказала Тимошенко.

Прийняті рішення про звільнення голови правління Ощадбанку може наглядова рада фінаустанови. До її складу по п'ять осіб призначає президент, Кабінет міністрів і Верховна Рада.

Після призначення прем'єром Тимошенко вже змінила урядову п'ятірку, поставивши туди лояльних до себе людей. Ющенко, в свою чергу, спирається на п'ятірку зі своєї квоти.

Завершитися формування нового складу наглядової ради має парламент, де вже зареєстровано проект постанови. До цього органу від Верховної Ради дві особи пропонує НУНС, дві – БЮТ, а за квотою комуністів рекомендованій Анатолій Головка – соратник російського бізнесмена Костянтина Григоришина, який давно морально підтримує КПУ.

Однак очевидно, що Тимошенко важливо якнайдовше залишити старий склад наглядової ради, який робить Гулея захищеним від спроб звільнення.

Тому в інтересах прем'єр-міністра і розблокувати парламент, і водночас тримати його заблокованим. Бо якщо парламентська п'ятірка не буде проголосована, це створить резерв часу, виграний прем'єр-міністром.

Хоча, за понятійною домовленістю між Тимошенко і Ющенко, голова Ощадбанку належить до квоти БЮТ, тоді як керівник наглядової ради – це прерогатива президента.

Як заявив попередник Анатолія Гулея Олександр Морозов, йому запропоновано очолити нову наглядову раду.

У розпорядження «Української правди» потрапив текст доповідної Морозова, де він пропонує варіанти для Ощадбанку. Серед іншого, там містяться ідеї відійти від

виплати заощаджень у способи, які несуть інфляційні ризики.

Так, Морозов рекомендує продовжити ланцюжок, щоб кожна нова тисяча гривень не потрапляла відразу на споживчий ринок. Бюджетні кошти, передбачені на компенсацію, він радить влити в статутний фонд Ощадбанку, а потім акціями банку здійснювати погашення радянських боргів. Створивши на місці Ощадбанку «Народний банк» з контрольним пакетом за державою.

«Громадяни, таким чином, отримають довгостроковий актив з реальною вартістю, що постійно зростає, а зі споживчого ринку буде знято інфляційне навантаження. В свою чергу кошти, отримані від капіталізації, Ощадбанк може спрямувати на фінансування реформ житлово-комунального господарства або забезпечення громадян доступним житлом», – сказано в доповідній записці Морозова.

У свою чергу, нинішній керівник Ощадбанку Анатолій Гулей в інтерв'ю «Українській правді» категорично відкинув таку пропозицію.

«Мені добре знайома логіка громадян, які стоять у черзі в Ощадбанку, а вона така: «Я в радянські часи приніс у цей банк «живі» гроші і хочу тепер також отримати «живі» гроші», – зазначив Гулей.

Очевидно, що не в захваті від ідеї зупинити конвеєр виплат буде і Тимошенко, яка має до Морозова давні рахунки. Відтоді, як у січні 2005 року він написав статтю «Чотири запитання до Ющенка. П'ять запитань до Тимошенко». Морозов був єдиним депутатом від «Нашої України», який не підтримав обрання лідерки БЮТ прем'єр-міністром в постреволюційній Верховній Раді.

Окрім різних підходів до розвитку банку, у стосунках Морозова і Гулея домінуватимуть спогади. Рік тому Морозова замінили на Гулея в ім'я виконання тінювих домовленостей. Сьогодні так само поступають вже відносно самого Гулея. Політичний бумеранг повернувся з інтервалом у рік.

Але навіть без цього Ощадбанк приречений стати місцем сходження конфліктних інтересів Ющенка і Тимошенко. Бо ціна цьому питанню – наступне президентство.

Сергій Таран

Слабка Росія, або Для чого сьогодні оголошувати нову війну нон-грата?

Говорячи про результати діяльності нинішньої російської влади, президент Путін неодноразово повторював - головне наше досягнення - це те, що Росію хотіли зробити слабкою, а вона стала сильною.

Слово "сила" стало лейтмотивом дій і слів російської влади, яке мало демонструвати велич країни та майстерність президента, який цю велич повернув.

Мені особисто довелося зіткнутися з виявом цієї "сили", котра, напевно, мала переконати, що всім, навіть, запідозреним у незгоді з офіційною позицією Кремля просто немає місця в Росії.

У якості експерта, я, в складі делегації Національного форуму профспілок України, планував відвідати з'їзд Об'єднання профспілок Росії СОЦПРОФ в Санкт-Петербурзі.

Мої колеги успішно подолали прикордонний контроль аеропорту Пулково-1. А мене попросили залишитись...

Приводом для затримання на кордоні спочатку стали ніби-то неточності в документах. Про це мені повідомила офіцер прикордонної служби, яка вже була поставила штамп на міграційній картці, але поглянувши в комп'ютерну базу, знайшла моє прізвище і терміново побігла кудись радитись.

Після цього мене запросили в окрему кімнату, де попросили "почекати начальника". Паспорт і зворотній квиток одразу вилучили.

Кімната "очікування" являла собою приміщення в стилі ленинської кімнати часів СРСР. Стіни прикрашали інструкція-застереження про те, де можуть перебувати терористи у літаках Ту-134 й Іл-68 та одразу три портрети президента Путіна, який у різних ракурсах під різними текстовками уважно спостерігав за мною з трьох сторін.

"Начальник" у званні старшого лейтенанта знову сказав "чекати", бо у документах якесь "неточності".

Після кількох годин очікувань мене під офіцерським конвоєм повезли у штаб місцевого відділення ФСБ, яке містилося у сусідньому терміналі - Пулково-2. Там мені вже далеко за північ повідомили, що з документами у мене "все в повному порядку".

Однак представник служби ФСБ, який категорично відмовився представитися, повідомив, що моє перебування на території Росії є небажаним і шоби я поки "чекати".

Щодо точної дати мого звільнення та депортації фсбшники чіткої відповіді дати не могли. За їхніми словами, це залежало чи то від російської авіакомпанії, яка продала мені квиток, чи то від української компанії, яка би погодилася взяти мене на борт, чи то "від з'ясування додаткових обставин по моїй справі".

У цей час я зробив кілька дзвінків по Україні, під час яких я лише встиг повідомити, що з невідомих причин мене затримали в Росії. Але зв'язок несподівано перервався, і мій телефон вперто показував, що в аеропорті Пулково-2 я поза зоною покриття.

Мої настирливі прохання зв'язати мене з українським консульством та надати мені можливість поговорити телефоном, принаймні, з родиною в Україні, на фсбшників особливого враження не справили. Натомість, мені надали номер

телефону для скарг на саме ФСБ, який являв собою номер телефону ... самого ФСБ, лише вищого за рангом підрозділу. А коли особисто переконались, що мій телефон таки не працює, урочисто вручили номери телефонів українського консульства.

Мене тут же попередили, що з цих пір я перебуваю у них "під наглядом". І що взагалі-то я є "затриманим", і маю перебувати у особливій "кімнаті для затриманих".

Однак, офіцери ФСБ згодом повідомили, що "порадилися" і, оскільки я "добропорядний громадянин", дозволили мені погуляти по приміщенню терміналу. На моє питання "а чому тоді добропорядним громадянам не дозволяється перебувати на території всієї Росії?" відповіли, що це питання "поза їхньої компетенцією".

Взагалі, цинізм і патологічна неправда виявились фірмовим стилем російських правоохоронців. Так, на ранок до мене підійшов інший "начальник", який нарешті представився - ним виявився майор Андрій Крилов, котрий повідомив, що я, виявляється, ніколи не був "затриманим" і фсбшна кутузка мені ніколи не загрожувала.

А коли я відповів, що у мене є диктофонний запис, у якому його колега попереджав про таку ймовірність, він тут же сказав, що "зі своїм колегою не згодний".

Тут же виявилось, що оскільки мене "ніколи не затримували", а просто "обмежували у пересуванні територією Росії", підстав для контакту з консульством немає. При цьому відмовилися повертати паспорт.

Нарешті, вже коли рідні і колеги з Києва повідомили українські дипломатичні служби та журналістів про моє зникнення, і до аеропорту прибув Генеральний консул України Микола Рудько, питання мого звільнення почало вирішуватися швидше. Знайшовся мій зворотній квиток, який переоформили на пізній суботній рейс, і мене під конвоєм відправили до літака.

Цікаво, що особливих питань за весь час перебування в кабінетах російських прикордонників мені не ставили. Більше слухали, певно, сподіваючись на "імена" і "явки". Єдине, чим настирливо вголос цікавились фсбшники - це прізвище людини, яка, на їхню думку, мала обов'язково зустріти мене в Петербурзі.

Інакше як провокацією проти українсько-російських відносин цей інцидент назвати не можна. Йдеться про фактичне поновлення сумної процедури "чорних списків" - оголошення персонами нон грата, або небажаними особами низки українських політиків, представників експертного середовища, думка яких є відмінною від офіційної позиції Кремля.

Це, фактично, підтвердив у присутності консула України вже згаданий майор Крилов (до слова, той самий військовик, який очолив депортацію радника президента України Миколи Жулинського у червні 2007 року).

Мені вдалося особисто поглянути на ці списки. Коли офіцер прикордонної служби прискіпливо зиряла моє прізвище з прізвищами в комп'ютерній базі даних, я не утримався від того, аби не перехилитись через стійку і не зазирнути в монітор комп'ютера.

На моніторі були списки громадян з паспортними даними, де напроти прізвищ стояла або позначка "В" - у переважній більшості випадків, - або, у окремих випадках, позначка "К". Коло мого прізвища стояла літера "В", яка і стала причиною початку саги з моїм затриманням в аеропорту Пулково.

У базі даних я встиг розгледіти ще кілька досить відомих прізвищ в Україні, навколо яких стояла та сама позначка "В". Отож, є всі підстави стверджувати, що в російських прикордонників є база даних українських громадян, перебування яких на території Росії може будь-коли бути оголошено "небажаним". Є цілковитою неправдою, що цих списків нібито не існує, про що росіяни заявляли ще влітку минулого року.

Чому саме зараз російській владі знадобилось витягувати з архівів "чорні списки" і поновлювати війну нон-грата?

Імовірно причиною цієї провокації могла стати анти-НАТівська істерія, яка полилася останнім часом з вуст російських чиновників. Погрози розірвати "великий договір" між Україною та Росією, "переглянути статус Криму" та застосувати всі можливі засоби проти євроатлантичного вибору України, зокрема, супроводжувалися і погрозами запровадити візовий режим між нашими краї-

нами у разі вступу України до НАТО.

Відновлення війни персонами нон-грата, яка лихоманила український і російський політикум з пів року тому, мала би стати наочною демонстрацією, що Росія жартувати не буде.

Тема євроатлантичної інтеграції України справді почала викликати вельми неадекватні емоції в російських чільників різних рівнів. Гальмування вступу України стало ледь не тестом на ефективність дипломатичної і спецслужбівської машини Кремля, яка дуже уважно відстежує будь-що зроблене чи сказане на тему євроатлантичної інтеграції України.

До речі, на останній моїй пресконференції, присвяченій темі НАТО, були представники російського посольства, які уважно нотували все сказане.

Інше питання - чому саме зараз знадобилось торпедувати україно-російські відносини? Може, це прагнення зірвати або затьмарити візит президента України Віктора Ющенка до Росії, який попередньо заплановано на 12 лютого?

Здається, офіційний Кремль ні змістовно, ні психологічно не готовий до візиту одного з головних переможців останньої парламентської кампанії, який відсунув проросійську Партію регіонів від влади, не на жарт націлившись на Захід і навіть погрожує Москві "цікавими переговорами" по СОТ.

І тому стратегічний курс якщо не на зрив, то, принаймні, на неуспіх візиту, напевно, став втілюватися через подібні провокації. Якщо це так, то від російської сторони слід чекати нових неприємних приводів, аби цей візит українського президента став максимально неуспішним.

Нарешті президентські вибори могли вплинути на рішення російської влади поновити "чорні списки" українців. Кремлю потрібна не просто перемога, треба блискучий результат.

Стосунки між російською владою і виборцями давно вийшли за межі лише раціональності. Вони вже великою мірою тримаються на вірі, чудово вираженій популярною в Росії формулою "Путин - это наше все!".

А коли йдеться про віру, то будь-яке слово, висловлене всупереч офіційній позиції Кремля, сприймається не як думка, а як ересь, і тому має бути піддане негайній

анафемі. А раптом хтось з українців почне критикувати прозорість російських виборів? Або раптом, не приведи боже, організує якийсь тренінг для місцевих активістів?

Перестраховатися, уберегтися і уберегти своїх громадян від інформаційної "отрути" - це мало стати безумовним стимулом для повернення до дій у стилі давно минулої Холодної війни.

Особисто для мене цей інцидент остаточно зруйнував міф про сильну Росію, який нав'язується згори російським та подекуди й нашим громадянам. Зрештою, що такого може зробити експерт, який в силу свого професійного обов'язку висловлює хіба що критичні зауваження на адресу зовнішньої політики Росії, шоби спричинити якісь наслідки для величезної країни?

Сильні не бояться критики. Але цензура в російських ЗМІ, не-реєстрація кандидата від опозиції та такі от інциденти свідчать, що влада відчуває себе незручно і невпевнено, попри те, що рейтинг кандидата від влади сягає 70%.

Ми звикли критикувати "слабкість" української політики, в якій, мовляв, три-чотири політичні угруповання тільки й займаються взаємною сваркою. Але в Україні нікому не приходить в голову не пускати в країну іноземців, які висловлюють думку, котра не збігається з позицією офіційного Києва!

Хіба що публічний заклик змінити територіальну цілісність України свого часу викликав гнів українських СБУ та МЗС, котрі оголосили персонами нон-грата кілька епажаних російських публічних діячів.

Але і тут є серйозна відмінність у тому, як діють українські та російські чиновники. Українці чесно і публічно оголосили прізвища росіян, котрі є небажаними для в'їзду на територію України.

Також було вказано, за які саме висловлювання чи дії російські політики отримали статус нон-грата. Позиція наших чиновників була також послідовною - заявивши пів року тому про скасування статусу нон-грата до громадян Росії, Україна жодного разу не порушила своє слово.

Російська ж позиція незрозуміла, непрозора і непослідовна: хто, чому і за що потрапляє до "чорних списків" українців в Росії, залишається таємницею. Єдине, що ми востаннє чули від росіян про "чорні списки", це те, що їх немає...

Україні потрібно поставити крапку у питанні "чорних списків". Сподіваюсь, МЗС, якому, до речі, треба віддати належне за оперативну і професійну роботу під час мого затримання, потрібно бодай спробувати з'ясувати наявність таких списків у російській стороні та дати відповідь на питання, хто туди і за що потрапив.

Востаннє я був в Росії у 2005 році. На запрошення Об'єднаного громадянського фронту, який очолював Гарі Каспаров, я взяв участь у роботі круглого столу, який з українського боку організували Громадянська партія ПОРА та Міжнародний інститут демократії.

Тоді, при перетині кордону у нас теж виникли проблеми. Українським журналістам 5-го каналу, СТБ та "Нового каналу", які їхали з нами, закидали відсутність особливих документів на відеокамери, для яких, як з'ясувалося, необхідні особливі дозволи.

Але, зрештою, після кількохгодинної тяганини нас пустили до Росії. Тоді ще на вулицях Москви не розганяли опозиціонерів, і опозиція була присутніша у публічному житті.

Зараз - у російській владі немає особливих церемоній ні для своїх, ні для чужих. Як ні в кого немає ілюзій щодо шляху, який обирає "сильна" Росія.

Сергій Таран,
Політолог
pravda.com.ua

Легенда про архіви КГБ УРСР

Суперсекретні архіви КДБ УРСР почали вивозити до Росії у 1989 році. А якщо точніше, до гігантських підземних сховищ у Новосибірську. Саме там списки агентури, яку нині активно задіює ФСБ...

Епоха перестройки і перших років незалежності України лише чекає дослідників. У ті часи відбулося чимало знакових подій, що сподіваюся, ляжуть в основу не одного фільму і роману... Ядерна зброя, Біловезькі угоди, перехід армії, розвал СРСР, драматичні сюжети, що розвивалися у структурах держбезпеки...

Спілкуючись з цікавими людьми з різних країн, що були свідками та учасниками тих історій, українські журналісти продовжують відкривати сенсаційні подробиці.

Початком стали розшуки легендарної шаблі Мазепи, які випадково, через Канаду і США, вивели нас на і досі секретні спецхрани КГБ-ФСБ РФ, при найбільших російських музеях. Копнувши часи Першої Незалежності, УНР, Скоропадського, ми вийшли на таємні архіви спецслужб у Читі, Москві, Новосибірську, Ленінграді...

Так несподівано, вигулькнула і розповідь про неймовірні пригоди секретних архівів Комітета Государственной безпеки при Раді Міністрів УРСР. Підкреслимо, ми не володіємо реальним обсягом інформації, не бачили ніяких документів, не спілкувалися з учасниками. Скоріш за все, оприлюднюємо чиюсь версію, чи якусь легенду. Хоча, дуже все схоже на правду... Можливо, колись, Л.Кравчук, Є.Марчук та інші великі люди, напишуть правдиві мемуари... Поки що, говоримо мовою міфів.

Отже, прихід до влади молодого Генерального Секретаря ЦК КПРС Михайла Горбачова, дещо насторожив стару компартійну еліту і радянські спецслужби. Чим далі, тим більше ортодокси ленінізму, розуміли, що ця людина розвалить СРСР. Відповідно, на якихось рівнях, вживалися певні заходи. І якщо в Москві, великих містах, розкошувала гласність, в областях і республіках все йшло як і раніше. Аналітики КГБ, що вважалися найсильнішими у світі, прорахували кілька сценаріїв розвитку подій. Прогнози, про які дізналося дуже обмежене коло осіб, виявилися дуже невтішними і дуже близькими до реального розвитку...

У 1989 році, передбачаючи підйом національної свідомості в республіках, тодішнім керівництвом КГБ СРСР, було прийнято рішення переправити всі секретні архіви республіканських КГБ до Росії. Центр перш за все, цікавили особисті справи агентури, інформаторів, які діяли на всіх рівнях.

Десь навесні, за іншої версією - восени, до Києва прибула поважна група з Москви. Привезли якісь

письмові накази, виконувати які слід було негайно і без обговорень. До обласних управлінь теж надішли письмові накази.

Суперсекретні архіви почали вивозити до Росії. А якщо точніше, до гігантських підземних сховищ у Новосибірську.

Зрозуміло, часи вже були не ті. Залізна завіса була знята. До СРСР масово поїхали колишні емігранти, різноманітні шпигуни, бізнесмени...

Радянські люди колективно вирушали до Польщі, Югославії, Угорщини...

Виник кооперативний рух. Всі почали думати про бізнес і можливість трохи підзаробити.

Не оминув цей процес і офіцерів КГБ.

Ніхто достеменно не знає як, але, частина архівів КГБ УРСР, при транспортуванні десь "загубилася". Ще щось було перефотографовано... Ми абсолютно не здивувалися, коли почули, що багато чого опинилося на Заході. Часи були такі...

Але, основні масиви інформації збереглися. І ними нині активно користуються російські спецслужби. Відповідно, можна припустити, що частина агентурної мережі КГБ УРСР, перейшла під контроль сусідньої держави. Особливо, це стосується агентури спецслужб у церкві. Але, це версія. Хоча, дивлячись на нахабну діяльність ряду проросійських громадських, релігійних і політичних структур, можна лише дивуватися бездіяльності контррозвідки СБУ, чи хто у нас там ще робить вигляд, що ловить шпигунів...

Та повернемося у часи перебудови.

Як виявилось, найбільшу протидію реформам Горбачова організували офіцери Першого Головного управління - розвідники. Там було зібрано найбільш свідомих комуністів, вихованих у ленінських традиціях. То були суперлюди. Саме у тому середовищі розроблявся план з фізичного знищення Михайла Горбачова. Вчасно викритий КГБ.

Дуже ймовірно, що саме ті люди були причетні до загадкового зникнення грошей і золота КПРС. Судячи з стилю, саме вони геніально перегнали кудись мільярди з рахунків Ощадбанку СРСР...

Особливо цікава доля офіцерів чисельних резидентур радянської розвідки за кордоном. Більшість з них відмовилися присягати Б.Єльцину, якого вважали зрадником, перейшовши на нелегальний стан, змінивши зовнішність, імена... Нині вони успішні бізнесмени, громадські діячі...

Свого часу, ми писали про цю загадку. Та публікація якось ви-

бірково розійшлася мережею. Її передрукували дуже цікаві видання, дуже дивних структур. На нас якось "несподівано і випадково", вийшли таємничі люди, які, за пивом, фактично підтвердили більшість фактів, хоча зазначили, що широкий публіці ще зарано знати навіть 10% правди.

Мабуть доречно нагадати ту версію ще раз.

"Чомусь всі думають, що КГБ СРСР припинив існування у 1991 році.

Розвал Союзу, розрядка, бездарне перепідпорядкування спецслужб Єльцину, якого розвідники не любили, трансформували найкращі у світі секретні служби, у російські структури. Існує думка, що радянські шпигуни масово перейшли у підпорядкування Російській Федерації, що несподівано стала суверенною державою. Не вірте цій казочці! На початку дев'яностих років, Росії довелося заново створювати службу безпеки, розвідку, контррозвідку. Куди ж поділися фанатично вірні комуністичним ідеям, радянські резидентури у всіх країнах світу, тисячі висококласних спеціалістів?

А вони просто зникли. Всі знають, що вони були, потім їх просто не стало. Тисячі людей, що являли собою розвідувальну еліту світу, за дуже короткий проміжок часу, загубилися у міжнародному просторі.

Дехто з них повернувся до Москви і інших міст, звільнились, заснували власний бізнес. Мізерна частина перейшла на службу до новостворених Єльциним ФСБ і СВР. Де знаходиться переважна більшість їх колег, ніхто ніколи не дізнався.

Еліта ПГУ КГБ СРСР, ГРУ та інших служб, просто не захотіла повертатися з холоду! Їх війна продовжилася! Вже можна говорити про легендарний, напівміфічний, глибокий секретний, світовий радянський уряд.

Давайте повернемося в епоху перебудови, гласності, горбі - манії.

В пресі проходила інформація, що член Політбюро ЦК КПРС М.Горбачов, був якщо не завербований англійською розвідкою, то як мінімум, став надійним агентом впливу західних спецслужб. Згадайте його дивний візит до Англії, зустрічі з Маргарет Тетчер... Подальші дії...

Тепер поговоримо про людей, які становили справжню еліту і гордість Радянського Союзу. Радянських розвідників. Їх відбирали з юних років. Спостерігали. Давали потужну освіту. Випробовували. Перевіряли. Тренували за особливими методиками. Навчали кількома мовам. Бойовим мис-

тецтвам. Вчили моментально вбивати. Катувати. Переховуватися. Вживати у неймовірних умовах. І перш за все, то був справжній, передовий загін Комуністичної партії Радянського Союзу. Фанатично вірний, вмілий, небезпечний.

Як ці люди могли сприймати Горбачова? М'яко кажучи, погано вони сприймали батька перестройки... Будучи дисциплінованими, продовжували виконувати вказівки Центру, вже роззираючись довкола, у країнах перебування.

Призначення керівником КГБ В.Бакатіна, викликало у професіоналів спецслужб шок. Той почав масово звільняти перевірені кадри, здавати американцям і НАТО суперсекретні карти, документи, схеми прослуховувальних пристроїв, агентуру...

Серпневий путч 1991 року, був останньою крапкою. Перемога Єльцину, розвал Союзу, стали особистою драмою для радянських розвідників.

І досі ніхто не розуміє, що сталося з багатьма документами Міжнародного відділу ЦК КПСС. Куди зникли цікаві архіви? Досє агентури. Стратегічні розробки. Штатні розклади радянських резидентур. На партійному обліку там стояли ВСІ. Особисті картки зникли. Не то знищені, не то вивезені... Розберися тепер... Нарешті, куди випарувалося так зване золото КПСС? Хто обнулив валютні рахунки західних банків? Куди пішли неймовірні суми з Ощадбанку СРСР? Логіку відчуваєте? І хто очолював КГБ СРСР всього добу?

Бурхливі події останніх місяців існування Радянського Союзу, перші роки незалежності, потребують дуже детального вивчення. Як і долі радянських резидентів, що просто залишилися вірними соціалістичним ідеалам, продовжуючи будувати комунізм у різних частинах світу. Їхня війна продовжилася. І після п'ятнадцяти років, вже можна говорити про значні, навіть колосальні успіхи цих сталевих людей. Існування певної організації, якої боїться навіть всемогутня єврейська мафія, що теж досягла неймовірної впливовості у багатьох країнах світу.

Радянський Союз, через КГБ, контролював десятки режимів у різних країнах світу. Туди йшла військова техніка, обладнання, фінанси. Уряди тих країн фактично утримували спеціально підготовлені радники, дипломати, резиденти, нелегальні агенти... Горбачов різко припинив фінансування, допомогу. У деяких країнах, відбулася зміна влади. А у деяких, все

залишилося так, як і було... З тими ж людьми.

Куба, Лівія, Палестина, Уругвай, Парагвай, Білорусь, Венесуела, Сирія, Іран, Північна Корея, Африка, острівні держави... Діє чимало офшорних зон, банків, авіакомпаній, пароплавств, дивних міжнародних організацій... Світом пересувається чимало людей з паспортами Панами, арабських країн. Процвітає бізнес. Триває торгівля зброєю. Продається секретна інформація за дуже великі гроші. Лобіюються якісь проекти... Всесвітній радянський уряд діє!

Як вони співпрацюють з Росією, Україною, США? Відкрито. У них скрізь дуже багато СВОЇХ людей. Структури. Банки. Холдинги. Олігархи. Навчальні заклади. Депутати. Викликають цікавість невизнані, але реально існуючі, республіки.

На жаль, встановити жодного прізвища членів всесвітнього уряду, тим паще лідерів нам не вдалося. Це просто неможливо! У них багато прізвищ, громадянств, паспортів. Пластична хірургія досягла значних висот... Можливо, вони десь поруч. Живуть у сусідньому під'їзді. А може десь на островах. Чи в Парижі...

Вони стовідсотково е! І врахувати їх можна лише за аномальними змінами орбіт відомих планет. Як в астрономії. Це вже тема окремого дослідження. І справа інших людей".

Ну, а сьогодні можна впевнено говорити про те, що переважна більшість архівів КГБ УРСР, існує і старанно зберігається спецслужбами Росії. Не треба бути великим аналітиком, щоб зрозуміти - люди, які колись активно співробітничали з КГБ, нині можуть якось бути задіяні іншими спецслужбами... А враховуючи те, що останні роки винесли на верхні поверхи чимало несподіваних діячів...

Досє на нинішніх вищих чинів українських спецслужб, теж...

Підкреслимо, це лише версія. Легенда. Цікава оповідка для дітей старшого шкільного віку, юнацтва, допитливих дослідників історії.

Радує одне, архіви, що мають велике значення для української історії, зберігаються у надійному місці. Обладнані всім необхідним. Мають статус "Хранити вечно!". І доступ до них отримали найперевіреніші люди Російської Федерації...

Віктор Тригуб,
редактор журналів "Нова Січ"
і "Музеї України"
narodna.prawda.com.ua

Закінчення. Поч. на 3 с.

"Єдине, що нас уподібнює з Медведчуком, - це ім'я"

- Вікторе Івановичу, ви очолюєте секретаріат Президента вже майже півтора року. Як ви гадаєте, чому Віктор Ющенко запросив на цю посаду саме вас? Які зміни відбулися в СП під вашим керівництвом?

- Весь набір завдань для керівника секретаріату Президента (чи колишньої адміністрації) з дня створення цього органу постійний - забезпечення конституційних прерогатив глави держави. Інших функцій не було і не може бути, принаймні поки на вищому державному посту перебуває Віктор Ющенко. Візьміть Основний закон, відкрийте розділ V і прочитайте все, що належить до обов'язків, прав і повноважень Президента. Саме звідси й походить усе те, чим опікується секретаріат. Майже півтора року тому, на першій після мого призначення прес-конференції, я публічно оголосив про такий підхід до роботи СП. І цей підхід буде таким доти, поки я перебуватиму в кабінеті з видом на "Будинок із химерами".

Чесно скажу, що посада голови секретаріату Президента - не остання в нашій країні. Втім абсолютизувати її можливості не варто. Саме по собі крісло не дає вміння користуватися важелями, які одержуєш. Це як стати у футбольні ворота: і рукавички маєш шкіряні, і форма на тобі сидить, як улита, і правила гри знаєш, а м'ячі пропускаєш, аж шелестить! Так і в секретаріаті: важливо не лише володіти ресурсом, а й знати, що і як із ним робити, аби бути ефективним менеджером із президентської команди.

Припускаю, що при виборі моєї кандидатури Президент врахував досвід, одержаний на моєму кар'єрному шляху. Все-таки я був і бізнесменом, і міським головою, і народним депутатом, керував обласною держадміністрацією, очолював МНС...

- Про вас казали, що ви прийшли на Банкову як "кризовий менеджер"...

- Переступивши поріг секретаріату, я побачив це відомство у стані, який нагадував сієсту. Довелося зробити ін'єкцію бадьорості й завзяття, є в мене такий чарівний шприц... (сміється). Звісно, хтось пішов, натомість з'явилися люди, які вже через рік увійшли в рейтинги найвпливовіших діячів країни. Їхні вміння, енергія, працездатність, креативність, азарт і формують можливість секретаріату у відведених йому рамках повноважень.

- Ваше ставлення до того, що Балогу називають "другим Медведчуком"?

- Читав про це в пресі. Ставлюся байдуже. Єдине, що нас уподібнює, - це ім'я. Решта - відмінне. Різний світогляд, різні уявлення про інтереси країни, закон і мораль.

Я визнаю, що Медведчук був умілим керівником Адміністрації Президента Кучми. Не менше, але й не більше. Його методи роботи для мене (втім, як і для будь-якого голови секретаріату Президента Ющенко) неприйнятні, а отже, і неадекватні.

"До Президента тече широкий потік - ніхто не має монополії на його інформування"

- Ідучи на вибори-2004, Віктор Ющенко наголошував, що за його президентства всесильна адміністрація Президента перестане бути "другим урядом". А вам і зараз часто закидають, що СП перевищує свої повноваження...

- Скажіть: у чому? У тому, що секретаріат підготував правову та політичну базу для проведення позачергових виборів до Верховної Ради, аби подолати системну кризу у владі? Чи в розробці законодавчих ініціатив для боротьби з

Леся ШОВКУН

Віктор Балога: «Президент ніколи нікому нічого не "обіцяє". Він вимагає»

корупцією, яка пронизала всі сфери життя? У конкретних пропозиціях із судової та правоохоронної реформ? У наполяганні на відмові від депутатського імунітету? У вимогах до уряду збільшити видатки на потреби армії для повноцінного реформування Збройних сил? Перелік цих риторичних запитань можна продовжувати.

Нам дорікають у перевищенні повноважень якраз ті, хто боїться відповідальної, прозорої політики, хто намагається конструювати країну за неправовими, недемократичними, авторитарними методами. Є така східна мудрість: камінь кидають тільки в дерево, яке плодоносить, бо в сухостій кидати даремно. Це твердження стосується СП "на всі двісті".

- Кого зараз можна назвати "командою Президента"?

- Упевнений, що ця команда значно чисельніша за кількість працівників секретаріату Президента. Наприклад, є Голова Верховної Ради Арсеній Яценюк - одноступенець, діяльний, мислячий соратник. Тобто й поза стінами СП є достатньо людей, які працюють на державу та її Президента. Взагалі це питання єдиної з Віктором Ющенком світоглядної, моральної, мотиваційної амплітуди. Тут важливо розуміти і знати, хто не лише біля нього, а з ним.

У секретаріаті є менеджери топ-рівня, яких я впевнено відношу до президентського пулу (та інакше й бути не може - випадкові зайти вітають звідси миттєво). Насамперед маю на увазі моїх заступників і керівників служб, усіх тих, хто свідомо прийшов на Банкову працювати "за Ющенка". Є каркас СП, який тримає на собі всю конструкцію: Безсмертний, Демченко, Кислинський, Пукшин, Перехода, Ставнійчук, Чалий, Шлапак. Міцні профі.

- Хто інформує Президента про ситуацію в країні та за її межами? Які канали цього інформування?

- Глава держави повністю в курсі того, що відбувається в Україні та на міжнародній арені. Президент розуміє суть тенденцій і явищ, зіставляє процеси, аналізує, моделює перспективи. Маючи чітку пам'ять і вміння зіставляти розрізнені відомості, Віктор Андрійович бачить події об'ємно, у всіх можливих контекстах і підтекстах.

У щоденній інформаційній теці, яка лягає на президентський стіл, - документи й аналітичні розробки головних центрів обробки інформації. Передусім це матеріали з парламенту й уряду, РНБО, доповідні центральних органів влади,

спеціальних служб. Президент читає експертні доповіді вітчизняних і зарубіжних аналітичних центрів, авторитетних дослідницьких установ. Тобто до Президента тече широкий, багатоканальний інформаційно-аналітичний потік. Ніхто не має права на інформаційну монополію щодо Президента, включно з керівником його секретаріату.

"Секретаріат Президента конфліктує з Тимошенко? Ні, він просто виконує свою роботу"

- Якими є головні завдання Банкової на 2008 рік? Яких ініціатив варто чекати?

- Президент залишатиметься на вістрі головних, визначальних процесів у державі. Може, хтось прочитає це і скривиться, але так буде, це кажу твердо. Насамперед маємо втілити конституційну реформу. Її необхідність розуміли всі, а проілюстрували - пан Мороз заявами про збирання 300 голосів у попередньому парламенті та пан Цушко розб'єм у Генеральній прокуратурі. Потрібно продовжити системне реформування судової та правоохоронної систем, причому робити це слід одночасно, цілісно. Працюватимемо над забезпеченням соціальних ініціатив Президента, зокрема, немалих зусиль потребує його програма будівництва доступного житла. Потрібно завершити важливі гуманітарні проекти, дати нове життя "Мистецькому арсеналу" та гетьманському палацу у Батурині. На підході - конкретні інвестиційні ініціативи вітчизняного та іноземного бізнесу. Не буду вдаватися

в подробиці, однак запевняю: прем'єри будуть.

- А чи не буде нових Прем'єрів? Аже політики, експерти й журналісти вже зараз - через неповні два місяці після призначення Юлії Тимошенко на посаду глави уряду - говорять про протистояння секретаріату Президента з Кабінетом Тимошенко...

- Багатьом політикам, як і заангажованим політологам і журналістам, вигідно говорити про якийсь конфлікт між секретаріатом і Кабінетом Міністрів. Це їхня справа. Зверну увагу, що ці розмови не нові, бо так само нас звинувачували у протистоянні з урядом під керівництвом Віктора Януковича. Суть у тому, що секретаріат просто виконує свою роботу, і часто рішення Банкової не подобаються в будинку на Грушевського. Згадаймо, які суперечки точилися навколо бюджету-2007 і наполягання Президента передбачити в ньому виконання важливих соціальних ініціатив. А який гвалт піднімався після призупинення главою держави дії урядових постанов, які стосувалися владних повноважень, власності, фінансів!

Наголошу, що секретаріат не застосовує подвійних стандартів. Президент підписував директиви на зарубіжні візити Прем'єра Януковича - так само він склав директиви Прем'єру Тимошенко. Глава держави вимагав від попереднього уряду програми діяльності - точно так ставить питання і перед нинішнім Кабінетом. І так далі. Ймовірно, в такому неупередженому підході дехто і вбачає конфлікт по лінії сек-

ретаріат-уряд. Але конфлікту насправді немає.

Зате вперше маємо якісну ситуацію, яку я б назвав "демократичним триумфіратом": Глава держави спирається на пропрезидентську більшість у парламенті, яка, у свою чергу, сформувала Кабінет Міністрів. У цій триєдності закладено великий потенціал для швидких, ефективних змін в країні.

- Однак демократична коаліція в парламенті має критично малий запас голосів. З огляду на це чи будуть якісь зміни в її форматі?

- Формально це запитання - не за адресою, проте я відповім. Дійсно, результативність голосування у Верховній Раді залежить від кожного депутата з більшості і спосіб обрання Прем'єр-міністра це наочно ілюстрував. Будьмо реалістами: ризик збоїв при ухваленні рішень існує, хоча я й не стверджую про недієздатність коаліції. Нагадаю, що за Конституцією парламентська більшість створюється тільки на фракційній основі. От і подивіться: фракція Партії регіонів вже оголосила про свій опозиційний статус, комуністи здебільшого солідарні з "регіоналами", та й ідеологічні догми не дозволяють об'єднуватися правим і лівим. Тому як потенційний учасник більшості може розглядатися хіба що фракція Блоку Литвина. Проте на сьогодні чітких сигналів про початок якогось конкретних консультацій з їхнього боку не було. Крім того, згода на входження в коаліцію третьої сили мають давати блоки БЮТ і "Наша Україна - Народна самооборона" - як рівноправні пар-

тнери. Наскільки я знаю, ставлення до такої перспективи вельми неоднозначне, хоча повністю виключати її не варто.

"Усе, про що говорить Президент, обов'язково збувається. І зміна Генпрокурора - не виняток"

- Вікторе Івановичу, зізнається, чи були перед виборами-2007 якісь домовленості між Банковою і прийнятими частинкою Партії регіонів про створення "широкої" коаліції?

- Що краще: глухе протистояння чи повільний, але рух вперед? Що ефективніше: логіка несприйняття чи пошук компромісу? Що важливіше: кон'юнктура одного дня чи стратегічна перспектива для всієї держави? Розмірковувати над відповідями можна довго, але ясно одне: відповідальні політичні сили мають керуватися високими цілями та спиратися на цінності, перевірені часом. Завжди з повагою ставився до позиції своїх однопартиївців і партнерів із демократичного табору. Внаслідок надзвичайно складних, інколи драматичних внутрішніх дискусій перемогла точка зору про неможливість співпраці з Партією регіонів у будь-якій формі. Я сприйняв таке рішення, хоча і не вважаю його цілком оптимальним.

Водночас наголошу, що вести переговори з частинкою Партії регіонів на тему так званої "широкої" коаліції, безглуздо. Хоча б через те, що частина фракції не може увійти до більшості. Це суперечить Конституції, і саме через подібну депутатську міграцію, яка спотворює результати голосування на виборах, Президент минулого року й прийняв рішення про перевибори Верховної Ради. Невже хтось серйозно може думати, що голова секретаріату Президента не читав Основного закону?

- Ходять чутки, що з Партією регіонів існує домовленість, за якою на посаді Генерального прокурора поки що залишиться Олександр Медведько. Була така домовленість?

- Президент уже кілька разів казав, що зміни будуть. А все, що говорить Президент, обов'язково збувається.

"Щодо НАТО має бути спочатку плебісцит, а вже потім - референдум"

- Зараз робота Верховної Ради заблокована під приводом розборку навколо НАТО та "листа трьох" про приєднання України до Плану дій щодо членства в Альянсі. Керівники держави оголосили про доцільність проведення всеукраїнського плебісциту як підстави для вступу України в НАТО. Як конкретно реалізуватиметься цей намір?

- У нас блокування парламентської трибуни стало милою забавою дорослих дітей, щось на зразок перформансу. Прикро, що вищий законодавчий орган замість того, щоб видавати на-гора закони, продукує лише бездіяльність під надуманими приводами.

Вихід є, і він полягає тільки в пошуку компромісу. Одним із таких кроків назустріч вимогам Партії регіонів уявляється якраз проведення всеукраїнського опитування щодо ставлення суспільства до вступу України в НАТО. Наголошу: йдеться саме про плебісцит, а не референдум, тому що референдум проводиться тільки після того, як нас запросять в Альянс (поки перспективи членства туманні). Отже, треба розгорнути широке інформування людей про те, чим нині є НАТО, що робить Альянс і що нам дає приєднання до цієї організації. Ця кампанія має бути достатньо тривалою, щоб відповіді на запитання плебісциту давалися не з чуток і недочутих фактів, а усвідомлено, зважено, зі знанням суті справи.

Ідея опитування щодо НАТО вже обговорювалася під час остан-

ньої зустрічі Президента зі спікером парламенту та першим віцепрем'єром. Цю ініціативу треба докладно проробити і цілком можна втілювати.

"Проект єдиної партії на базі "НУНС" завмер у незручній позі"

- Вікторе Івановичу, як просувається оголошений вами (а також і іншим крилом "Нашої України") проект створення єдиної партії на основі блоку "НУНС"?

- Завмер у незручній позі. Прикро, але окремі горді лідери окремих поважних партій, які в присутності Президента підписалися за трансформацію "НУНС" в єдину демократичну партію, після обрання до парламенту заявили з цього приводу про свою особливу думку. Це явний приклад політичної безвідповідальності та невиконання взятих зобов'язань. На мою думку, лідери політичних сил, що утворили блок "НУНС", заробили "жовту картку" від своїх виборців. Так і до вилучення з політичного поля на майбутніх виборах недалеко.

- Пане Вікторе, відомо, що у фракції "НУНС" зараз постійно тривають суперечки, зокрема, між представниками "Народної самооборони" і "нашоукраїнцями", яких називають вашими "рупорами". Чи не призведе така ситуація до розвалу?

- Думаю, що коли ситуація дійде до тертя металу об метал, то всі зрозуміють, що треба домовлятися і мати терпіння. І почнуть одне одного цінувати, розуміти, що ми - єдина команда, єдина політична сила. А поки ми знову при владі, немає ніяких проблем, тому люди розслабляються і дають своїм почуттям забагато волі.

"Прийде Кличко... Сила удару в нього знаєте яка!"

- Не могу не поставити вам запитання, яке мене особисто як князю дуже турбує...

- А ви не хотіли б, щоб я був мером? Я, до речі, двічі очолював місто (Мукачів. - Ред.).

- Спершу прокоментуйте слова Леоніда Черновецького, який прямим текстом заявив, що Президент йому пообіцяв: дострокових виборів міського голови у Києві не буде.

- Це щонайменше неетично з боку будь-якого градоначальника - казати, що Президент щось пообіцяв. Президент ніколи нікому нічого не "обіцяє". Він вимагає від кожного підлеглого, щоб організація роботи була якісною й на благо тієї чи іншої території. З першого дня, відколи я знаю Віктора Ющенка - тоді ще голову Нацбанку, - я ніколи не чув, щоб він кому-небудь щось "обіцяв".

Президент свою точку зору сказав - він за зміни. І зараз справа не за ним, а за коаліцією демократичних сил, що повинна якнайшвидше виконати ті умови, які брала на себе при підписанні коаліційної угоди. А це 12 законопроектів, серед яких є "київський". Нагадаю, що згідно з домовленістю парламент мав спершу ухвалити ці закони, а потім затверджувати Прем'єр-міністра. Однак Президент виявив добру волю і, щоб країна не залишалася без Прем'єра, запропонував спершу проголосувати за кандидатуру Юлії Тимошенко. А тепер що ми бачимо? Представники БЮТ, інших "підспівуючих" сил уже планують вносити свій варіант закону про Кабмін, за щось хочуть голосувати, за щось уже ні. Вони не виконують свою обіцянку, яку давали киянам, а винним намагаються зробити Президента. Але ж він не прийде до сесійної зали й не натисне за них на кнопки!

- Так а що все-таки з балотуванням на міського голову Києва?..

- Та я б не проти стати мером столиці, але тут стільки бажаючих... Ще наживу собі зайвих

ворогів. Прийде Кличко... Сила удару в нього знаєте яка! (Сміється).

"У окремих сферах прагнення Ющенка та великого бізнесу збіглися"

- Чекаючи на розмову з вами, у приймальні я перетнулася з двома дуже відомими бізнесменами. Як видно, ті, кого називають олігархами, зараз нерідкі гості на Банковій, вони досить активно співпрацюють за проектами Президента. Це реабілітація чи індульгенція?

- Ні те й ні інше. По-перше, національний капітал, як мені здається, нарешті зрозумів зміст словосполучення "соціальна відповідальність" і вже пройшов еволюцію від спонсорства до меценатства. Це втішає. По-друге, в окремих сферах думки і прагнення Віктора Ющенка та великого бізнесу збіглися. Насамперед, маю на увазі наймасштабніший благодійний проект зі спорудження "Дитячої лікарні майбутнього", який патрує дружина Президента, та всеукраїнську програму допомоги багатодітним родинам. Існує ще багато інших, не менш важливих і цікавих президентських ініціатив, до втілення яких залучені лідери рейтингів найбагатших людей країни. Тут немає нічого аномального, така благодійна співпраця влади і власників великих капіталів робить нашу країну (пауза) ще ближчою до загальнолюдських цінностей - допомоги, підтримки, примноження добра.

"Додому з Банкової йдемо після восьмої чи дев'ятої вечора. Але не пишаємося цим"

- Вище ви згадали, що до вашого приходу в секретаріаті Президента панувала "сієста". Як організована робота в СП є зараз?

- У секретаріат приходимо о пів на восьмому ранку. А о котрій виходимо увечері - це залежить, зокрема, від того, як довго працює Президент. І скільки часу потрібно для того, щоб завершити ті завдання, які він дає. Тому працюємо ми дуже багато - йдемо додому після восьмої чи дев'ятої вечора. Але не пишаємося цим. Адже людина повинна працювати всім годин, а якщо робота забирає в неї більше часу - значить, це не правильна організація свого робочого часу або роботи апарату. Але повірте, в секретаріаті важко впоратися з усіма завданнями за всім годин.

- Усе колись минає. Вікторе Івановичу, яким ви бачите своє майбутнє поза Банковою?

- Мене вже готують на вихід? (Сміється) Бідний я, бідний! А якщо серйозно - то про таку перспективу ще не думаю, хоча вона рано чи пізно настане. Хай там як, паніки в мене не буде. Маю досить розуму, здоров'я і вірних друзів, щоб почати будь-яку нову справу. Поза Банковою теж є життя, однак доти, поки буду потрібним Президентові тут, - трудитимуся. Іншого варіанту не допускаю. Зрештою, для мене дуже важливо, наскільки високим є власний коефіцієнт корисної дії - працювати там, де зможу максимально прислухатися Україні.

ПРИВАТНЕ ЖИТТЯ

"Ми вирішили зробити щасливішою хоч одну нещасну дитину"

В інтерв'ю "УМ" глава президентського секретаріату вперше розповів про свою прийомну доньку та працював плітки з цього приводу

На жаль, ми не можемо проілюструвати цей матеріал якоюсь "неформальною" фотографією голови СП в сімейному колі -

"піаритися" на своїй сім'ї Балога не любить. "Зараз моя сім'я - це Президент", - каже він цілком серйозно. Звісно, дружина й діти - це святе, але в робочий час головне - державні справи.

У Києві керівник президентського секретаріату не має навіть власної квартири - винаймає помешкання поряд із роботою, аби не витрачати час на дорогу. Розслабитися й присвятити себе рідним вдається тільки на вихідні...

"Зараз я проводжу з дітьми значно більше часу, ніж тоді, коли працював головою Закарпатської адміністрації"

- Пане Вікторе, якщо ви на роботі з пів на восьму до пів на десяту, то часу на себе, на сім'ю фактично не залишається?

- Так, але мені тут цього й не потрібно, адже моя сім'я не в Києві - вони залишилися на Закарпатті.

- А чому ви не перевезли їх до столиці?

- Дружина до мене приїжджає. Старший син - Андрій, йому вже 20 років, навчається у ВНЗ, тому тут узагалі питань немає. А 13-річний Павло і 8-річна доця Соня ходять до школи, яка в нас буквально за парканом. Вони там дихають свіжим повітрям, їдять свіжі натуральні продукти від батьків із села - для їхнього здоров'я це набагато краще, ніж сидіти з батьком у Києві.

- Зате тут вони б батька частіше бачили...

- Знаєте, за весь той час, поки я працюю у столиці, не було ще, мабуть, жодної суботи-неділі, яку б я не провів із родиною. Може, разів два чи три таке було, але згалом я завжди обидва вихідні присвячую сім'ї. До речі, зараз я проводжу з ними значно більше часу, ніж тоді, коли працював головою Закарпатської облдержадміністрації. Бо ж там уся робота на місці, і вихідні фактично немає. Я щодня рановранці їхав на роботу, повертався пізно, коли діти вже спали, тому їх майже й не бачив. Тепер же, коли приїжджаю, то тільки дітьми й займаюся. Йдемо всі разом на нашу дачу під Мукачевом, влаштовуємо там пікніки - смажимо в колібі сало, шашлики, печемо картоплю. Все самі, і дуже гарне таке виходить сімейне спілкування.

- Ви суворий батько?

- Для того щоб бути суворим, треба бути постійно "в процесі". Тому цю роль у мене виконує дружина. В нас мама - "погана", а тато - "хороший" (сміється).

"Наша донька Соня знає, що вона в нас прийомна"

- Вікторе Івановичу, за межами Закарпаття мало кому відомо, що донька у вас прийомна. До речі, сама вона про це знає?

- Так, звісно - це не секрет, тому можете сміливо про це питати. Дружина з самого початку сказала, що не треба від Соні нічого приховувати. Вона, між іншим, дуже розумна дівчинка (дівчата взагалі розумніші за хлопців). У свої вісім мислить уже як 12-13річна. Буває, мати на неї свариться й жартує: "Я тебе в дитбудинку здам!". Соня тоді відповідає: "А я вже була в дитбудинку!".

Ми її вдовчили у 1999-му, зовсім маленькою, тому дитбудинку вона, звісно, не пам'ятає. Але якби ми їй нічого не розказували, то рано чи пізно "добрі люди" все одно повідомили б доньці, що вона в нас прийомна, і тоді це для неї було б трагедією. А так усі все знають, розуміють, і немає ніяких проблем.

- Як узагалі прийшло таке рішення - взяти дитину з дитбудинку?

- І дружина, і хлопці мої захотіли, щоб у нас іще була донечка і сестричка. Але жінка вважала, що дуже багато часу вже віддала на виховання синів, а їй хотілося бути корисною суспільству не тільки в

сенсі покращення демографічної ситуації. Вона ж довго вчилася в медуніверситеті, хотіла працювати, а так вийшло, що спершу навчання, потім - декрети... От вона й каже мені: давай зробимо щасливішою хоч одну нещасну дитину. Ми винесли це питання на сімейну раду, сіли всі вчотирьох і проголосували. Одностайно - всі "за", навіть варіантів інших не було.

- Все ж таки цікаво, чому коли одні відомі люди всиновлюють дитину, то повідомляють про це з кожного бігборда, а ваш випадок широкий загал не знає. Зате є чимало домислів...

- Це така нісенітниця - робити на цьому піар, що дивно навіть відповідати на таке запитання.

А щодо домислів... Розкажу вам ситуацію. Приходить до дружини її мати, моя теща, і каже: "Оце люди говорять, що Віктор має коханку, зробив їй дитину, а потім пошкодував і змусив тебе її вдовчерити". Жінка моя на це, звісно, посміялася. Вона ж сама ходила в дім дитини вибирати доньку, а до вибору був зовсім непричетний і не міг знати, кого вона візьме. Я тоді вранці поїхав на нараду до (Президента) Кучми (на той час Віктор Балога очолював Закарпатську облдержадміністрацію. - Ред.) і попередив: якщо ввечері повернуся додому, а відповідно до рішення сімейної ради, дитини не буде - повіганяю всіх із хати! (сміється).

Звісно, процес усиновлення - це досить тривала справа. А на чальником управління освіти у мене тоді був Олег Гаваші (нинішній "губернатор" Закарпаття. - Ред.). Я його покликав і попередив, що він відповідальний за те, щоб у нас уже до вечора була донька. А суди, бюрократичні затримки всілякі - це вже хай потім, постфактум. Так у нас за один день і з'явилася Соня - жінка пішла, подивилася і забрала її додому. Ми не перевіряли ні медичні показники, нічого - сподобалася, та й усе.

"Бріоні" в мене нема. І тренажери я покидав"

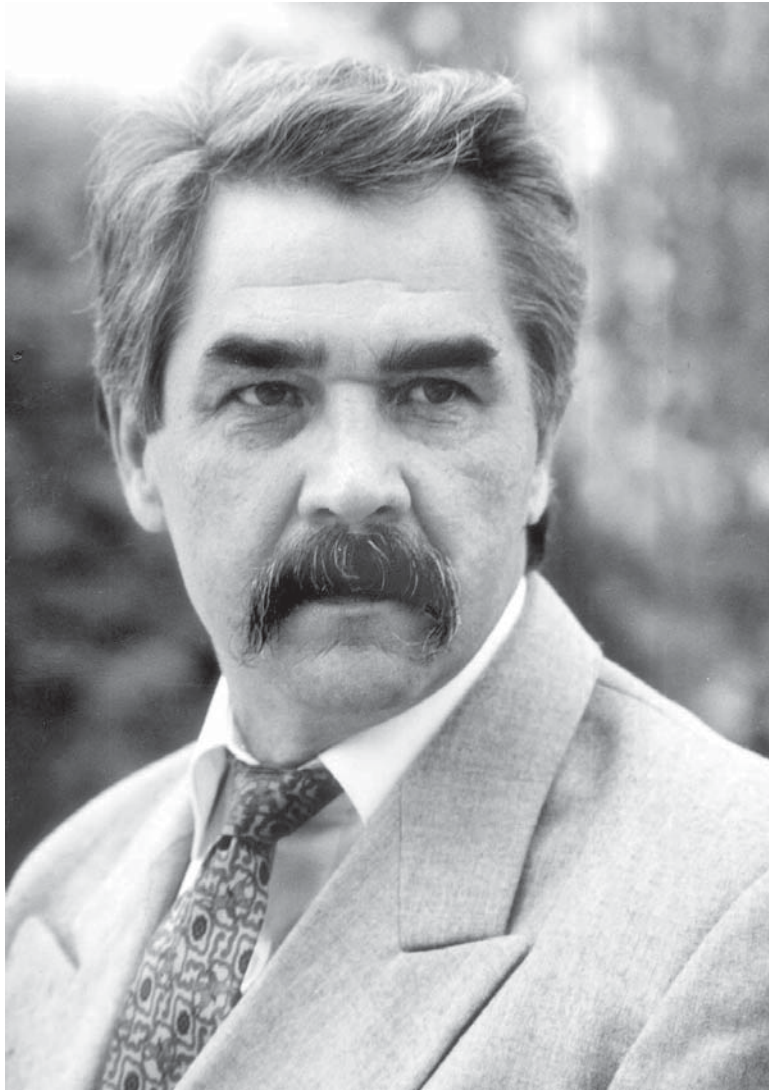
- Цілий тиждень працювати, а на вихідні мотатися на Закарпаття й назад - це досить стомливо. У вас є якісь секрети, що допомагають тримати себе у формі - можливо, якісь фізичні вправи, тренажери, як у деякого з ваших попередників?.. (Тут ми обидвоє висловили в бік кімнати за кабінетом голови секретаріату, яку свого часу Віктор Медведчук заставив силовими тренажерами).

- Я бігаю щоранку. А тренажерів нема - могу вам показати: все винесли, дірки заштукатурили. До речі, це мені вже в другому кабінеті доводиться дірки штукатурити. Перший раз - коли я у 2005 році знову став головою Закарпатської облдержадміністрації. У голови адміністрації є такі житлові апартаменти, щоб можна було жити з сім'єю - дві спальні, робочий кабінет... Так мій попередник Іван Різак взяв замість тих спальень тренажерів наставив! Слухай, кажу, чоловік повинен працювати інтелектуально - сидючи й лежачи, а ти що тут розвів? (сміється).

Повикидав те все і знову зробив спальні. Потім приходжу сюди - те саме, тренажери стоять! Я їх на другий день туди ж відправив. Ну подумайте, невже людина, яка працює, може отак посеред роботи відключитися й піти кататися?

- Яким брендам і ціновим категоріям одягу, годинників тощо ви взагалі надаєте перевагу? "Бріоні" в гардеробі маєте?

- "Бріоні" нема. Ось зараз на мені (відгортає вилогу піджака й демонструє назву бренду) - "Ланвен". Я костюми по 5-10 тисяч доларів не купую.

Той, хто пробудив львівських левів...

Презентація книжки Валерія Грабовського "Місто пробуджених левів" відбулася наприкінці січня у Львові, а редакційне доручення зробити інтерв'ю з автором отримала наступного дня. Так би мовити - навздогін. Й хоча, як мовиться, після бою кулаками не розмахують, вважаю, що наша бесіда мала корисний, актуальний й змістовний характер. Втім, так думаю поки що я, ви ж, читачі, свій "вирок" винесите після прочитання.

- Презентацію своїх книжок, зазвичай, Ви не проводите. Чим можна пояснити такий крок?

- Темою книжки. Будь-яка творча річ маловідомого письменника, або як нині пишуть - нероскученого, проводить він презентації чи не проводить - користі не приносить: зібралися, емоційно поговорили, заспівали дифирамби, вкотре обізвали, інше слово тут недоречне, чи то генієм, чи то класиком, до речі, кожний автор у цьому задалегідь і на сто відсотків впевнений, випили багато - й на завтра забули. Одні витрати. Хіба що, коли голова болить і хочеться похмелитися. Отоді пригадується з якого приводу вона, бідненька, розколюється. Стосовно "...левів" - хочеться того комучь чи ні - тут інша справа.

- Тоді почнемо з мене: мені прагнеться довідатися, та й нашим читачам, мабуть, також, в чому полягає інша, як ви висловилися - справа.

- Художньо-документальної повісті "Місто пробуджених левів" не було ще й на гаді. Я працював редактором меморіалівського часопису "Поклик сумління". Тоді мене зацікавила доля юнки, яку в двадцять п'ять неповних її літ тоталітарна система вважала особливо небезпечним злочинцем. А це дівча нічого злого не робило, воно до безтями любило свою батьківщину. І все. Певне, що любило зі зброєю в руках, бо не любило отих зайд, що насильницьки нав'язували свої порядки. За що енкаведисти й запроторили її на довгі літа в містія далекі від прадідизни. А ще складала вірші - ніжні, ліричні, героїчні. Згодом в часописі з'явилася перша подача про Катерину Куйбиду з дому Мандрик.

- Отже, повість...

- Не спішіться з висновками. Не все так швидко робиться, як мовиться. У віхолі журналістських буденностей голова іде круговерть. Аж раптом письменник і видавець Ігор Гургула у 2001 році береться за проект, який мене зацікавив - написати сотню книжок про кращих представників Львівщини. Для історії. Для нащадків. Аби знали і пишались першопрохідцями перших демократичних літ України. Від пропозиції я не відмовився, проте наполіг, що готовий висвітлити господарську діяльність тодішнього міського голови м. Львова Василя Степановича Куйбиди - сина Катерини Михайлівної Мандрик-Куйбиди. Ось як несподівано випірнула зав'язь.

- Зі свого скромного досвіду знаю, що навіть взяти інтерв'ю в керівника будь-якого рангу не легко - полюбляють наші керманічі посилатися на зайнятість і т.п. А тут мер Львова. Як вам працювалося?

- Абсолютно з вами погоджуюся. З цього приводу у мене є лишень невеличке "але". Сказане вами не стосується Василя Куйбиди. Свідчу відверто - це людина слова і діла. Жодна наша зустріч, а їх було багатенько, з його вини не відкладалася: домовилися на восьму - мер приходив за п'ять восьма. Визначив час, що працюємо дві години - жодного дзвінка телефонного чи на його мобілку не поступало. Інколи доводилося себе сварити за власну журналістську розхлябаність, проте Василь Степанович з галицькою шляхетністю робив вигляд, що моїх "очіпаток" не помічає.

Далі. Уже в процесі роботи второпав, що доведеться "пере-

лопатити" не гору, а дві гори матеріалу і оповідного, і документального з тим, щоб усвідомити, опрацювати, осягнути, а потім вже звести до цілісної купиття родини, змістом і метою якого була боротьба за волю України. Решта - справа письменницької техніки.

- У процесі роботи що вам запам'яталося як найзнаковіше, найважливіше, що зачепило не лише пам'ять, а й душу?

- На перший погляд ваше питання буденне, стандартне. Однак відповідь, можливо, читачів спантелить. І ось чому. Герой моєї повісті дві каденції поспіль обирався мером Львова, причому з солідним відривом від найближчого конкурента. У його доробку настільки вагомих досягнень, що й годі перераховувати. Про це добре відомо львів'янам. Коли ж Василь Куйбіда втретє балотувався на мера і програв вибори, вважаю, що програв їх лише із-за своєї скромності, порядності, бо не обіцяв манни небесної і всесвітнього потопа із кранів помешкань спраглих мішухів, то замість того, щоб запропонувати гідне крісло, дати йому можливість реалізовуватися на господарчій ниві, навколо нього утворився справжній вакуум. виявилося, що вісім років його праці на посаді голови міста пішло коту під хвіст: наша рідна найдемократичніша влада у світі, найвідданіший справі соборності галицький політичний п'ємонт не те, що знехтував досвідом управлінської праці Василя Куйбиди, він фактично лишив його сам-на-сам на узбіччі свого невпинного поступу шляхом незалежності. Даруйте мені, досвідченими кадрами такого рівня розкидатися не варто. Тим більше,

що їх не так вже й рясно зійшло за шістнадцять років незалежності. Оце мене й зачепило, настожило, а потім вже подумалося...

- А що ж тоді Василь Куйбіда?

- Для того, аби отримати відверту відповідь, причому з перших уст, варто поспитатися його самого. Мені з 2002 й до середини минулого року не випадала нагода з ним спілкуватися у форматі діалогу. Наскільки ж я поінформований у тій ситуації, здається, Василеві Степановичу один із львівських ректорів ВНЗ пропонував посаду. Але, ви ж розумієте, не ректорську, бо що тоді робитиме роботодавець?! А до вашого попереднього запитання лишень додаю: коли у мене трапилася біда й потрібно було приймати рішучі кроки, то одним із перших, хто зателефонував, був саме він, причому не із співчуттям, а сказав конкретно - ото і ото я зможу допомогти. Через кого він довідався про мій стан здоров'я, для мене і досі лишається загадкою.

- Тепер щодо самої побудови твору. Чи доцільно було його творити у двох частинах?

- Вважаю, що так. Перша, власне, художньо-документальна повість про родинне коріння мого героя та його подвижницький шлях у новітньому часі, як на мене, в деяких моментах мені не зовсім вдавсь. Вочевидь, брак часу, відсутність настирливості, надія на власну снагу, а потім вже второпав, що чогось бракує. Цей черв'ячок "гриз" мене досить відчутно. До того ж, Василь Степанович траснув дверима й подався до столиці. Тоді ж, у 2002 році, вкотре перечитуючи рукопис, дійшов висновку: слід чимчи-

кувати до бібліотеки й "перелопатити" газетні шпальти з метою пошуку необхідного матеріалу. Що і було зроблено. Я настільки захопився працею, що пізніше зрозумів: інтерв'ю, роздуми, виступи, статті самого Василя Куйбиди у засобах масової інформації - це та ж сама повість вустами героя повісті. До слова, тоді я зробив для себе відкриття, яким мушу поділитися: практично із всієї кількості газетних публікацій Василя Куйбиди в жодній із них не повторився. Це вже клас супермайстра, це свідчить про його глибоку криницю знань і бачень планів та шляхів їх реалізації. Такого мені ще не доводилося зустрічати. Вдоволений своїм відкриттям, упорядкував другу частину і рукопис... засунув до шухляди.

- Презентуючи "...левів" ви одночасно презентували і серію, в якій вона вийшла друком - серію "Славетні галичани". Обгрунтуйте.

- А чи є така необхідність? Втім, будь ласка. Мене до дідька доводять потуги неукраїнства долучитися до не лише нашої ментальності, а й отримати від цього певні дивіденти. Гадаю, і ви, і читачі розуміють, про що йдеться. Презентуючи серію, яку я ініціював ще 1997 року художньо-документальною повістю "Кривавич", вважав за необхідне звернути увагу читачького, видавничого загалу, наших шановних національних провідників і керманічів на те, що не варто творити Україну розрізнено, кожному окремишньо вигадувати велосипед і особисто його майструвати. Треба брати одну слушну думку, один проект й всім світом розкручувати його. Не подобається серія "Славетні галичани", берімо іншу, не подобається

і та, шукаймо далі. Тому і не спішився з оприлюдненням, вважав: якщо творчий доробок, що вийшов у серії, зверне увагу шанувальників, значить серія має право на життя. Як вже зауважив, повість "Кривавич" - про життєвий і творчих шлях геніального галицького скульптора, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка професора Дмитра Кривавича (на жаль, вже покійного), 2000-го року вийшла у світ повість "Возницький" - про Героя України, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка Бориса Возницького, а тепер вже і "Місто пробуджених левів" з головним героєм Василем Куйбідою - одного ряду напруження, постаті одного гатунку. І це вже не зачин, це невпинна хода.

- Я розумію, наприклад, взяти ім'я достойного чільника минулого часу, зібрати про нього матеріал і написати працю винятково на архівних, історичних джерелах. Це одне. Друге. Герої ваших книжок ходять поруч з нами. Як бути тут?

- Набралася трішечки сміливості, більше зухвалості, ще більше озброїтися вірою у те, що ти це можеш і... працювати, переробляти, виправляти зауваги героя, можна і посперечатися, проте не дуже. Щодо критики, то варто добре замислитися. Це говорю жартома. Насправді ж - праця марудна, невдячна, небезпечна, але потребує, найперше, сміливості, якій, як відомо, і море по коліна. А ще розуміти, що ти, автор, стаєш першопрохідцем у чужому житті. Це те ж саме, що і журналістська праця - різні жанри, різні події, різні враження, долі, факти, коментарі - пишуться й складаються на полицю архіву. А там, глядіть, прийде отакий собі новітній невіглас і сяде за до-

слідження. На ваших фактах, на ваших...

- В такому разі, коли мова зайшла щодо журналістської праці, то чи нею можна прогдувати себе, сім'ю в теперішньому часі?

- Питання настільки складне, що навіть замислюватися не хочеться. Одного разу мій друг, викладач кафедри журналістики Франкового вузу сказав: оце дивлюся доокруж, аналізую усе, що коїться та й думаю - а що мені говорити своїм малцям? Потім подумав, подумав і відповів: мабуть таки казати правду і вчити писати правду. Та, на жаль, не в кожного вистачає сміливості. У тих, у кого її бракує, проблем із матеріальним чинником не повинно виникати.

- Ви себе відносите до сміливців?

- Коли торкнутися особистих матеріальних чинників, то хотілося б твердішої опори.

- Даруйте за банальне запитання: що у творчій шухляді письменника? А що у мріях?

- Дві незавершені художньо-документальні повісті про наших сучасників. Два романи - сатиричний і, другий, пов'язаний із українською трагедією понаддвадцятирічної давності. І плани, плани, плани... Щодо мрії? - аби в письменницькій шухляді не затримувалися рукописи, зрештою, щоб вона завжди була порожньою. Це підштовхувало б до робочого столу, змушувало не "козу" водити, львів'яни знають, що я маю на увазі, а творчо працювати.

- Ще раз повертаємося до презентованої книжки. Щодо назви: чому саме "Місто пробуджених левів"?

- Було декілька варіантів. Зупинився на цьому, бо вважаю, що Василь Куйбіда став саме тим головою міста Лева, який пробудив його від тоталітарної летаргії, не тільки возніс славу яко великого і славного європейського мегаполіса, а своєю подвижницькою працею надихнув впевненість львів'янам на те, що не все погано у нашому Граді, що ми можемо, коли захочемо, розбудувати своє місто, спільно долати негаразди з вірою у щасливе майбутнє. Думаю, що я про нього першим довідався більше, ніж хтось інший, тому й впевнено можу заявити, що його інтелектуальна, господарницька, організаторська, ділова спроможність далеко ще не розкрита, вона нами ще не знана: у естві цього могутнього достойника закладена потужна позитивна енергія державотворення. Отож, Куйбіда, працюючи мером Львова, розбудив його левів, тепер справа за ними...

#

Про автора.
Валерій Грабовський працює літературним редактором видавництва "Вільна Україна". Свого часу редагував часопис "Поклик сумління", "Відлуння Афганістану", "Благовіст", "Діловий діалог", культурно-мистецький тижневик "Неділя". Працював власним кореспондентом газети "Президентський вісник", всеукраїнського журналу "Відомості". Автор художньо-документальних повістей "Кривавич", "Возницький", "Дослідження як життя", збірок "Запашний хліб", "Отаві вруна", детективних повістей "Народжені для продажу", "Завзяті напарники" та інш. Засновник літературної серії "Славетні галичани". Ініціатор створення і видавця альманаху СУД - сучасна українська драматургія. Автор п'єс "На хуторі карасиків", "Від Пучка", "Казанова в Трускавці" та інш. Працює переважно в ключі художньої документалістики.

Бесіду вела
Христина КАРАСЬ.

анекдоти

З життєвої мудрості діда Опанаса:

- Перш, ніж щось сказати, спочатку подумай, а потім вже промовчи.

- У мене знайомий кріликів тримає!

- А навіщо він їх тримає?

- Тому що якщо їх не тримати, то вони розмножуються!

- Подруга, ти чого така сумна?

- Та так... Познайомилася з одним хорошим хлопчиком, а він сказав, що зі мною зустрічатиметься, тільки якщо підняти мій Айк'ю хоч би до сорока!

- Це за Цельсієм, чи за Фаренгейтом?

- Я в цьому нічого не розумію, але він говорив щось про сорок за Менделєєвом.

Блондинка говорить подрузі:

- Уявляєш, я вчора стрибала з парашутом!

- І що ти з висоти бачила?

- Нічого, у мене спідниця задерлася...

Запитання вірменському радію:

- Яка найнеприємніша несподіванка в сексі?

- Несподіваний дзвінок у двері!

- Мене укусив Ваш собака! Я вимагаю компенсації!

- Будь ласка! Я його зараз потримаю, а Ви - кусайте!

- Алло, це психіатрична лікарня?

- Так.

- У мене вкрали машину, допоможіть знайти злодія.

- Це не до нас, дзвоніть в міліцію.

- Розумієте, вкрали «Запорожець» 86-го року випуску.

Вовочка говорить батькові:

- Он той дядько напевно вчитель!

- А чому ти так думаєш?

- Тому що перш ніж сісти, він уважно оглянув стілець!

Декілька фраз, почувши які після перемикання телеканалу, розумієш, що пропустив щось дуже цікаве:

1)... Ось так за допомогою прального порошку і олівця можна виготовити водяні знаки долара.

2)... до 10. За цією адресою ми і чекаємо всіх завтра.

Плазмових телевізорів і ноутбуків вистачить на всіх!

3)... Суддя дає фінальний свисток! От так, друзі, тернопільська "Нива" перемогла Барселону з рахунком 7:0!

4)... Зараз кандидату в президенти зупинять кровотечу і ми продовжимо наші теледебати.

Досвідчена мама учить дочку:

- І запам'ятай: законне право виводити чоловіка з себе жінка отримує тільки в тому випадку, якщо вона його хоч раз у себе вводила!

Передплатний індекс - 96202

Свідчення про державну реєстрацію: серія КВ № 10670 від 25.11.2005 р.

Засновник і видавець -

Агентство інформації та реклами

вул.Володимира Великого, 18,

м.Львів, 79018,

тел.: 65 92 97, факс: 297 60 97,

e-mail: dr_novunu@ukr.net

Передрук будь-яких текстових

чи візуальних матеріалів, надрукованих

у газеті, можливий за письмовою

згодою редакції

при обов'язковому посиланні

на видання.

Редакція зберігає за собою право

редагувати та скорочувати матеріали,

які публікує. Редакція не завжди

поділяє думки авторів публікацій.

Матеріали, позначені «на правах

реклами», публікуються

на комерційних умовах.

За достовірність реклами

відповідальність несе рекламодавець.

Передплатний індекс - 96202.

передплатна ціна

на один місяць - 5,08 грн.;

на три місяці - 15,24 грн.;

на шість місяців - 30,48 грн.;

на рік - 60,96 грн.

Державний комітет зв'язку України УДПЗ "Укрпошта"		На газету журнал 96202 (індекс видання)		Ф. СП-1							
АБОНЕМЕНТ «...Новини» (найменування видання)		Кількість комплектів									
На 2008 рік по місяцях											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Кому _____ (Прізвище, ініціали)											
Куди _____ (поштовий індекс)						_____ (адреса)					
ДСТАВОЧНА КАРТКА		На газету журнал 96202 (індекс видання)									
ПВ місце літер		«...Теле,-радіо,-інтернетНовини» (найменування видання)									
Вартість		передплати		грн. коп.		Кількість комплектів					
		перерадресування		грн. коп.		комплектів					
На 2008 рік по місяцях											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
поштовий індекс		місто _____		село _____		район _____		область _____		вулиця _____	
код вулиці		буд. _____		корп. _____		кв. _____					
Кому _____ (Прізвище, ініціали)											

Редакція:

головний редактор - Олександр Корець,
технічний редактор - Богдан Богач,
дизайнер - Христина Хоростіль,
відділ політики - Назар Зазай,
відділ економіки - Роман Старший,
відділ мистецтва - Оксана Клименко,
відділ телеогляду - Марина Дяків,
відділ радіоогляду - Ольга Сало,
відділ аналітики - Анатолій Горинь,
відділ новин - Валерій Потоцький.

Філії (кореспондентські пункти):
м.Київ - Оксана Клименко,
м.Івано-Франківськ - Ельвіра Блінцова,
м.Тернопіль - Галина Михайлова,
м.Луцьк - Олександра Бігун,
м.Рівне - Григорій Кремінський,
м.Житомир - Павло Письменний,
м.Хмельницький - Микола Миколайчук,
м.Чернівці - Костянтин Журавчук.

Адміністрація:
директор - Олена Сахарук,
головний менеджер - Віталіна Пеняпіна.

Реклама:
Марія Волкова тел.: 65 92 97,
факс: 297 60 97,
e-mail: dr_novunu@ukr.net

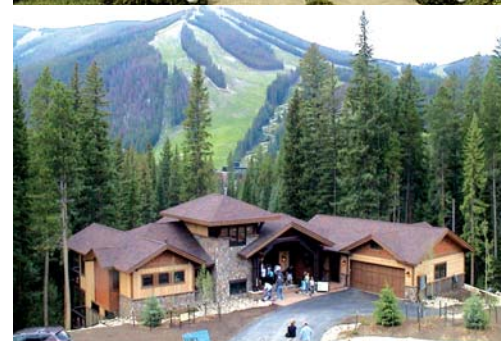
Технічна підтримка редакції:
НВКФ «Техноекс»,
директор - Олександр Ренн.
Юридичне обслуговування:
Віталій Рущак.

Друк:
«Видавничий дім «Молода Галичина»
(м.Львів, вул.Угорська, 14).

Номер підписано до друку о 21.30.
Зам.№ 143.
Наклад: 30000 прим.

Компанія «Еко-Буд»
вул. Вол. Великого, 18,
7-й поверх, м. Львів, Україна
E-mail: eko-bud@ukr.net
Тел.: + 38 032 265 92 97;
+ 38 067 372 97 20.
Факс: + 38 032 297 60 97

Компанія «Еко-Буд»
проекує та будує:
дво-триповерхові
багатоквартирні будинки
(таунхаузи), елітні котеджі,
котеджі бізнес
та економкласу, дачі;
громадські та комерційні
заклади: школи,
медустанови, держустанови,
офіси, готелі, магазини,
ресторани тощо;
виробничі, складські,
сільськогосподарські
приміщення тощо;
сторожові, оглядові будинки;
добудови, надбудови
поверхів та мансард.

Комфорт – доступний!

Компанія «Еко-Буд» пропонує зведення житлових будинків та нежитлових об'єктів із структурних теплоізоляційних панелей (Structural Insulated Panels (SIP) на основі сучасних технологій каркасного та каркасно-щитового будівництва доступного екологічно безпечного житла, які відзначаються високими тепло-, звукоізоляційними, енергозберігаючими, протипожежними характеристиками, вологонепроникними властивостями, легкістю та міцністю конструкції, можливістю використання будь-яких матеріалів для зовнішніх та внутрішніх робіт, комфортабельністю проживання та визнані найкращими у світі (Midwest group one: SIP) з точки зору економії коштів, матеріалів, технічних засобів, робочої сили, термінів будівництва незалежно від пори року (до 3-х місяців).

Компанія «Еко-Буд» – офіційний дистриб'ютор Компанії «Наша Хата» (www.nasha-hata.kiev.ua), виробника сертифікованого в Україні будівельного матеріалу – структурних теплоізоляційних панелей (SIP), у Львівській, Тернопільській, Хмельницькій, Рівненській, Івано-Франківській, Волинській, Чернівецькій областях, - формує дилерську мережу в названих областях.

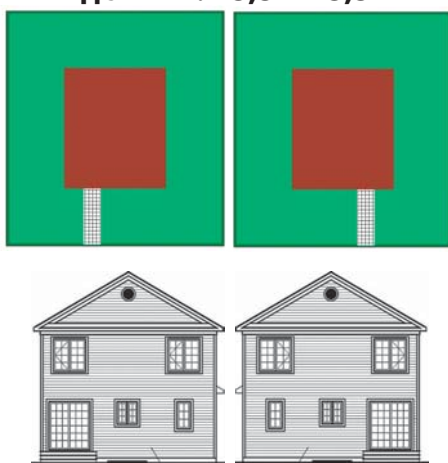
Серія:
Доступне житло
№ 0001.

\$ 60 000*

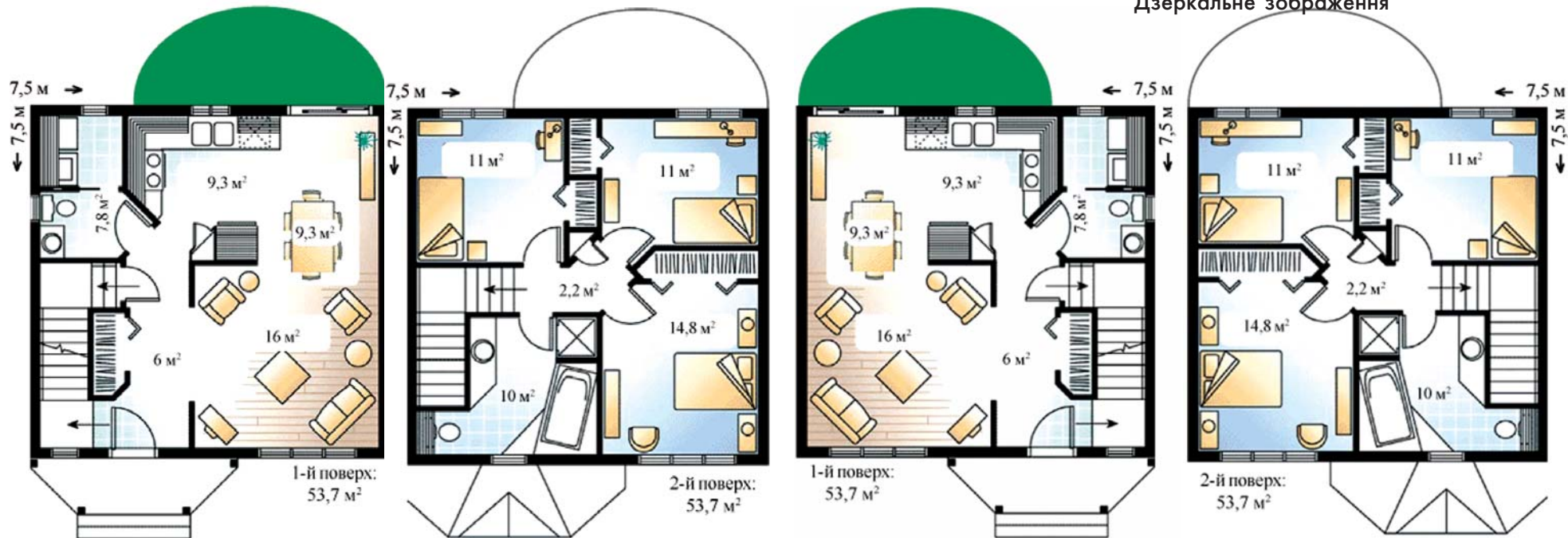
Загальна площа – 107,5 м²
Площа забудови – 56,25 м²

Мінімальні розміри ділянки: 15,5 x 15,5 м

Дзеркальне зображення

* Рекомендована сума угоди спорудження будинку «під ключ» компанією-забудовником